23.07.2026 09:58:15
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

49367

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Ιουλίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **4539**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 913/2026*

Λήψη απόφασης επί των αυτεπάγγελτων ερευνών της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στις αγορές: α) εισαγωγής/κατασκευής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας σχολικών τσαντών, σχολικών τσαντών φαγητού και κασετινών,
β) εισαγωγής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας ειδών επώνυμης ένδυσης και υπόδησης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 ή/και 101 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο κάθετης συμφωνίας σε συνέχεια της Πρότασης Διευθέτησης Διαφοράς της εταιρείας «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 26η Μαΐου 2026, ημέρα Τρίτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Άϊριν - Έβελυν - Μικέλα - Μαίρη Σάρπ

Μέλη: Χαρίκλεια Νικολοπούλου (Αντιπρόεδρος)
Παναγιώτης Φώτης
Ιωάννης Στεφάτος (Εισηγητής)
Χαρίκλεια Βλάχου
Παντελής Μπορόβας
Άννα Γκάτζιου
Μιχαήλ Πολέμης και
Χρυσοβαλάντου Βασιλική Μήλλιου

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί των αυτεπάγγελτων ερευνών της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στις αγορές:

α) Εισαγωγής/κατασκευής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας σχολικών τσαντών, σχολικών τσαντών φαγητού και κασετινών,

β) εισαγωγής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας ειδών επώνυμης ένδυσης και υπόδησης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 ή/και 101 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο κάθετης συμφωνίας σε συνέχεια της Πρότασης Διευθέτησης Διαφοράς της εταιρείας «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

Πριν την έναρξη της συζητήσεως, η Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ηλιάνα Κούτρα με αναπληρώτρια την Ευαγγελία Ρουμπή.

---

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δύο επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) Έκδοση για την εταιρεία «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη […]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 5338/Β'/23.9.2024).

Η συζήτηση επί της υπόθεσης συνεχίσθηκε την 2α Ιουνίου 2026, ημέρα Τρίτη και ώρα 9:00, οπότε και ολοκληρώθηκε.

Στην αρχή της συζήτησης, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ’ αρ. οικ. 2887/5.5.2026 γραπτή εισήγηση και, λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, πρότεινε, δυνάμει του άρθρου 29Α του ν. 3959/2011 και της παρ. 35 της υπ’ αρ. 790/2022 απόφασης της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την αποδοχή της σχετικής Πρότασης Διευθέτησης Διαφοράς[1] που υπεβλήθη από την εταιρεία «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» και την έκδοση απόφασης με την οποία η Επιτροπή θα:

Διαπιστώνει ότι η εταιρεία παραβίασε σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο σκεπτικό της εισήγησης τα άρθρα 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, λόγω της συμμετοχής της σε απαγορευμένη κάθετη σύμπραξη παρεμπόδισης της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου, δυνάμει των πρακτικών που συνοπτικά, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών, περιγράφονται στην εισήγηση.

Υποχρεώνει την προαναφερόμενη επιχείρηση να παραλείπει στο μέλλον τη διαπιστωθείσα στο σκεπτικό της εισήγησης παράβαση των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

Επιβάλλει το πρόστιμο που αναλύθηκε στην εισήγηση για την τέλεση της διαπιστωθείσας στο σκεπτικό της εισήγησης παράβασης των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης και αφού αποχώρησαν από την αίθουσα τα στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή Ιωάννη Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και, αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης προς διευθέτηση υπόθεσης, την Εισήγηση και τη Δήλωση Διευθέτησης[2] του Μέρους, σκέφθηκε ως εξής:

1 Βλ. το υπ’ αρ. 876/12.02.2026 έγγραφο της VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ.

2 Βλ. το υπ’ αρ. 115/18.05.2026 έγγραφο της ως άνω εταιρείας.

Περιεχόμενα

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ .....

II. Η ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ - VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ .....

III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ .....

IV. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ .....

IV.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....
IV.2 ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΥΠΟΘΕΣΗ .....
IV.2.1 ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΑ .....
IV.2.2 ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ .....

V. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ VFH .....

VI. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ .....

VI.1 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΠΑΡ. 1 Ν. 3959/2011 ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 101 ΠΑΡ. 1 ΣΛΕΕ – ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ .....
VI.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ» .....
VI.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ .....
VI.3.1 Η ΥΠΑΡΞΗ «ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ» ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ .....
VI.3.2 ΚΑΘΕΤΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΕΕ) 330/2010 ΚΑΙ 2022/720 .....
VI.3.3 ΕΞ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ .....
VI.3.4 ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ .....
VI.4 ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ .....
VI.5 ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ .....

VII. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ .....

VII.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ .....
VII.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ .....
VII.2.1 Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου .....
VII.2.2 Υπολογισμός του προστίμου .....

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

1. Η παρούσα απόφαση αφορά στις αυτεπάγγελτες έρευνες της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής και ΓΔΑ) στις αγορές α) εισαγωγής/κατασκευής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας σχολικών τσαντών, σχολικών τσαντών φαγητού και κασετινών[3] και β) εισαγωγής, χονδρικής και λιανικής εμπορίας ειδών επώνυμης ένδυσης και υπόδησης[4], αναφορικά με τυχόν αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές στο πλαίσιο κάθετων συμπράξεων, της προμηθεύτριας εταιρείας «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» (εφεξής και VFH ή εταιρεία) με το δίκτυο λιανοπωλητών της, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 του Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.
2. Για τους σκοπούς της υπό α) έρευνας η ΓΔΑ διεξήγαγε την 16.09.2021, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, επιτόπιο έλεγχο στην έδρα της VFH. Περαιτέρω, στο πλαίσιο των υπό α) και β) ερευνών, για την πληρέστερη αξιολόγηση του φακέλου της υπόθεσης, κρίθηκε σκόπιμη η αποστολή ερωτηματολογίων στην ως άνω εταιρεία, καθώς και η λήψη ανωμοτί κατάθεσης από στέλεχος αυτής[5].

II. Η ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ - VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

3. Η VFH είναι θυγατρική του γνωστού διεθνούς ομίλου ειδών ένδυσης, υπόδησης, τσαντών και αξεσουάρ VF CORPORATION. Δραστηριοποιείται στην εισαγωγή και χονδρική πώληση σχολικών ειδών (σχολικών τσαντών και κασετινών), καθώς και ειδών επώνυμης ένδυσης και υπόδησης. Συγκεκριμένα, η εταιρεία, ως προμηθεύτρια, εμπορεύεται σε επίπεδο χονδρικής τα ανωτέρω είδη με τα εμπορικά σήματα, μεταξύ άλλων, VANS, EASTPAK, DICKIES, NAPAPIJRI και THE NORTHFACE στην Ελλάδα. Η VFH πωλεί[6] τα ως άνω προϊόντα της σε διανομείς (λιανοπωλητές), μέσω συστήματος ελεύθερης διανομής. Δεν διαθέτει δικά της καταστήματα είτε φυσικά είτε διαδικτυακά. Ο συνολικός κύκλος εργασιών της VFH το έτος 2025[7] ανήλθε σε […] περίπου.

III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

4. Η σχετική αγορά προϊόντος περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που οι πελάτες θεωρούν ότι μπορούν να εναλλάσσονται με ή να υποκαθίστανται από τα προϊόντα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, βάσει των χαρακτηριστικών των προϊόντων, των τιμών και της σκοπούμενης χρήσης τους, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών του ανταγωνισμού και της διάρθρωσης της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά[8].

---

[3] Βλ. υπ’ αριθμ. πρωτ. 7033/03.09.2021 Ενημερωτικό Σημείωμα εκκίνησης αυτεπάγγελτης έρευνας.
[4] Βλ. υπ’ αριθμ. πρωτ. 285/23.12.2024 Ενημερωτικό Σημείωμα εκκίνησης αυτεπάγγελτης έρευνας.
[5] Βλ. τις υπ’ αριθμ. πρωτ. οικ. 4414/02.07.2024, 764/28.01.20256216/24.09.2025 και 6217/24.09.2025 επιστολές παροχής στοιχείων προς την VFH και τις υπ’ αριθμ. πρωτ. 5833/02.09.2024, 6720/26.09.2024 1998/7.3.2025, 2447/24.3.2025, 2486/26.3.2025, 4710/3.7.2025 6706/10.10.2025 και 6707/10.10.2025 απαντητικές επιστολές της εταιρείας. Βλ. και την από 19.09.2025 ανωμοτί κατάθεση […]. Στο πλαίσιο των ως άνω μέτρων έρευνας αξιολογήθηκαν και θέματα λιανικών τιμών, καθώς και διασυνοριακού εμπορίου, για τα οποία, ωστόσο, δεν προέκυψαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για στοιχειοθέτηση τυχόν αντιανταγωνιστικών πρακτικών.
[6] Η VFH πωλεί τα προϊόντα της και μέσω εμπορικών αντιπροσώπων.
[7] Αφορά στην οικονομική χρήση 01.04.2024-31.03.2025.
[8] Βλ. Ανακοίνωση της Ε.Επ όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης, ΕΕ C, C/2024/1645 της 22.2.2024, παρ. 12 α).

5. Στην παρούσα υπόθεση, όπως προαναφέρθηκε, η εμπλεκόμενη εταιρεία VFH δραστηριοποιείται στη χονδρική πώληση σχολικών ειδών (τσαντών/κασετινών), καθώς και ειδών επώνυμης ένδυσης και υπόδησης, με τη λιανική διάθεση να πραγματοποιείται από διανομείς (όπως ενδεικτικά Kosmos sport, Intersport κ.λπ.) και εμπορικούς αντιπροσώπους, μέσω πληθώρας φυσικών και διαδικτυακών καταστημάτων. Σύμφωνα με την απόφαση ΕΑ 798/2022, η έννοια της σχολικής τσάντας δύναται να περιλαμβάνει οποιοδήποτε προϊόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μεταφορά βιβλίων και γενικότερα έγχαρτων υλικών. Η πλειοψηφία των σχολικών τσαντών/κασετινών παράγεται στο εξωτερικό και εισάγεται στην Ελλάδα είτε από τις κατασκευάστριες εταιρείες είτε από χονδρεμπόρους. Ως προς τα είδη ένδυσης και υπόδησης, σε παλαιότερη απόφαση της ΕΑ (341/V/2007) που αφορά σε συγκέντρωση, ορίζονται οι αγορές επώνυμης ένδυσης και επώνυμης υπόδησης. Σύμφωνα με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής AT.40428 / 2018 (Guess)[9], η σχετική αγορά αφορά στο σύνολο των προϊόντων ένδυσης, υπόδησης, αξεσουάρ κ.λπ. που διαθέτει η εμπλεκόμενη επιχείρηση (GUESS). Σε κάθε περίπτωση, στην παρούσα υπόθεση ο ορισμός της αγοράς μπορεί να παραμείνει ανοικτός, καθώς δεν μεταβάλλεται η αξιολόγηση.

6. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την γεωγραφική περιοχή όπου οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσφέρουν ή ζητούν σχετικά προϊόντα, στην οποία επικρατούν αρκούντως ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού, ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν οι συνέπειες της υπό έρευνα συμπεριφοράς (ή συγκέντρωσης), και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές[10]. Εν προκειμένω, ως σχετική γεωγραφική μπορεί να οριστεί καταρχάς το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καθώς η εμπλεκόμενη επιχείρηση και οι λιανοπωλητές της δραστηριοποιούνται ή δύνανται να δραστηριοποιούνται σε όλη την επικράτεια.

7. Ως προς το μέγεθος των αγορών[11] και τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιούμενων σε αυτές επιχειρήσεων[12] και παρότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που να τα προσδιορίζουν με ακρίβεια, πιθανολογείται ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός και ως εκ τούτου κατακερματισμός στις υπό εξέταση αγορές. Κατά δήλωση της VFH, το εκτιμώμενο μερίδιο αγοράς της είναι χαμηλό για κάθε μια εκ των υπό διερεύνηση σχετικών αγορών [13].

IV. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

IV.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

8. Το άρθρο 29Α του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, ορίζει ότι:
«*Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται την αποδιδόμενη σε αυτούς παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2*

[9] Βλ. παρ. 11 της απόφασης. Η εν λόγω απόφαση παρουσιάζεται κατωτέρω (βλ. παρ.63 επ.)
[10] Βλ. Ανακοίνωση της Ε.Επ. όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης, ό.π., παρ. 12 β).
[11] Ειδικά ως προς τις σχολικές τσάντες, βλ. και απόφαση ΕΑ 798/2022.
[12] Στην Κλαδική Έρευνα για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο της ΕΑ (εφεξής και Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, βλ. https://www.epant.gr/files/2022/FINAL_ECOMMERCE.pdf, παρ. 650) , το σήμα VANS αναφέρεται ως ένα από τα τέσσερα «must-have» σήματα στα ηλεκτρονικά καταστήματα στην κατηγορία ειδών αθλητικής ένδυσης και υπόδησης. Συγκεκριμένα η Έκθεση αναφέρει «*στην κατηγορία των ειδών αθλητικής ένδυσης και υπόδησης ως «αναγκαία» χαρακτηρίζονται πρωτίστως τα σήματα «NIKE» και «ADIDAS» και ακολουθούν τα σήματα «VANS» και «UNDER ARMOUR».*
[13] Βλ. τις υπ’ αριθμ. πρωτ. 5833/02.09.2024 και 2447./24.03.3025 επιστολές παροχής στοιχείων.

του παρόντος ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται τα εξής θέματα:

α) οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης,

β) το στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί αίτημα του ελεγχομένου να υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης το αργότερο μέχρι την κατάθεση από το μέρος του πρώτου υπομνήματος μετά από την κοινοποίηση της εισήγησης,

γ) η διαδικασία που ακολουθείται, προκειμένου να επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς. Στη διαδικασία αυτή προβλέπεται υποχρεωτικά η παραδοχή από τον ελεγχόμενο της αποδιδόμενης σε αυτόν παράβασης ως προϋπόθεση για τη διευθέτηση της διαφοράς. Εάν τελικά η διευθέτηση δεν επιτευχθεί, η δήλωση του ελεγχομένου περί παραδοχής της παράβασης, όπως περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις που υπέβαλε, θεωρείται ανακληθείσα και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε από την Επιτροπή ούτε από τα δικαστήρια,

δ) η πρόσβαση των συμμετεχόντων στη διαδικασία διευθέτησης και στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διευθέτησης, καθώς και η δυνατότητα αξιοποίησης των δηλώσεων και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία αυτή,

ε) η δυνατότητα χωριστής διευθέτησης, σε περίπτωση περισσότερων ελεγχομένων, εκ των οποίων μόνο μερικοί συναινούν στη διευθέτηση,

στ) η δυνατότητα της Επιτροπής, σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, να μειώσει τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Η μείωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) σε σχέση προς το πρόστιμο που θα επιβαλλόταν σε περίπτωση μη διευθέτησης της διαφοράς, όπως αυτό το πρόστιμο θα διαμορφωνόταν ύστερα και από μείωση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 29Ε,

ζ) ζητήματα διαχρονικού δικαίου, και

η) κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ` απλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνονται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις».

9. Σύμφωνα με το ως άνω άρθρο 29Α του ν. 3959/2011, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα της ΕΑ να θεσπίσει με απόφασή της διαδικασία διευθέτησης διαφορών με τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που παραδέχονται την αποδιδόμενη σε αυτούς παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του ν. 3959/2011 ή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 περ. ιδ (εε) του ν. 3959/2011[14] εκδόθηκε από την ΕΑ η υπ’ αριθμ. 790/2022 απόφαση[15] (εφεξής και «Ανακοίνωση για τη διαδικασία διευθέτησης διαφορών» ή «Ανακοίνωση»).

10. Σκοπός της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών (εφεξής και ΔΔΔ), όπως ορίζεται και στην ως άνω απόφαση, είναι η απλοποίηση και επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων από την ΕΑ για παραβάσεις των άρθρων 1, 1Α και 2 του ν. 3959/2011 ή/και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, καθώς και ο περιορισμός του αριθμού των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεών

[14] Η περ. ιδ (εε) θεσπίστηκε και εισήχθη στο άρθρο 14 παρ. 2 του ν. 3959/2011 με το άρθρο 105 του ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α΄ 94/27.5.2016).

[15] “*Οροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις απαγορευμένων συμπράξεων, πρόσκλησης σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωσης μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ ανταγωνιστών και περιπτώσεων κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης κατά παράβαση των άρθρων 1, 1Α και 2 του ν. 3959/2011*”. Η απόφαση αυτή αντικαθιστά στο σύνολό τους τις προϊσχύσασες σχετικές αποφάσεις της ΕΑ υπ’ αριθμ. 628/2016 και 704/2020.

της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών[16], προκειμένου να παρασχεθεί στην ΕΑ η δυνατότητα να εξετάζει περισσότερες υποθέσεις με τους ίδιους πόρους και με λιγότερη διοικητική επιβάρυνση, να αυξάνει, έτσι, τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της δράσης της και να ενισχύει, συγχρόνως, τον ανταγωνισμό στην ελληνική οικονομία όσο και το ενδιαφέρον των πολιτών για την αποτελεσματική και έγκαιρη τιμωρία των παραβατών. Στο πλαίσιο αυτό, στις επιχειρήσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της ΕΑ[17] μπορεί να επιβάλλονται μειωμένα πρόστιμα υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που αναλύονται κατωτέρω[18]. Η συμβολή αυτή λαμβάνει τη μορφή της ειλικρινούς, ανέκκλητης και ανεπιφύλακτης παραδοχής από μέρους της εμπλεκόμενης επιχείρησης της αποδιδόμενης σε αυτή συμμετοχής στην παράβαση και της σχετικής ευθύνης της, καθώς και της παραίτησής της από την άσκηση συγκεκριμένων δικονομικών δικαιωμάτων και δικαιολογεί μείωση του προστίμου που επιβάλλεται από την ΕΑ[19].

11. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών, οι επιχειρήσεις για τις οποίες διεξάγονται έρευνες για συμμετοχή σε απαγορευμένη (οριζόντια καρτελική ή κάθετη) σύμπραξη ή για πρόσκληση σε απαγορευμένη σύμπραξη και ανακοίνωση μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ ανταγωνιστών ή για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης και σε βάρος των οποίων έχουν συλλεγεί αποδεικτικά στοιχεία και έχει στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 1 ή/ και του άρθρου 1Α ή και του άρθρου 2 του ν. 3959/2011 ή/και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, αναγνωρίζουν ανεπιφύλακτα τη συμμετοχή τους σε αυτή και τη συναφή ευθύνη τους και παραιτούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από το δικαίωμά τους για πλήρη πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης κατά τη συζήτηση ενώπιον της ΕΑ[20,21].

---

[16] Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, σκ. 60.

[17] Βλ. ΓενΔικ Τ-456/10, Timab κ.ά. κατά Επιτροπής, σκ. 65.

[18] Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία, μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία δικαιολογείται, εάν η συμπεριφορά της επιχείρησης διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παράβασης και, ενδεχομένως, την παύση της (βλ. ΔΕΚ C- 297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλ. 2000, σελ. I-10101, σκ. 36, ΔΕΚ C- 328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλ. 2007, σελ. I-3921, σκ. 83, και ΠΕΚ 311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλ. 1998, σελ. 11.29, σκ. 325). Μείωση του προστίμου δικαιολογείται επίσης και στην περίπτωση που επιχείρηση συνδράμει την Επιτροπή στην ευκολότερη διαπίστωση του υποστατού της παράβασης, ιδίως με την εκ μέρους της επιχείρησης αναγνώριση της συμμετοχής της στην παράβαση ή με την μη αμφισβήτηση των πραγματικών ισχυρισμών επί των οποίων θεμελιώνεται η παράβαση (βλ. ΔΕΚ C-298/98 P, Finnboard κατά Επιτροπής, σκ. 56, 59 και 60, C-57/02 P, Acerinox κατά Επιτροπής, σκ. 88). Βλ. επίσης ΕΑ 526/2011, παρ. 2, και Ανακοίνωση της ΕΑ της 13.07.2022 αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, παρ. 15.

[19] Η μείωση του προστίμου δικαιολογείται ενόψει της συνεργασίας της εμπλεκόμενης επιχείρησης υπό την παραπάνω έννοια. Η ΕΑ, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή με αποκλειστική αρμοδιότητα την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού με την έκδοση εκτελεστών αποφάσεων που υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, δεν διαπραγματεύεται με τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις το ζήτημα της ύπαρξης της παράβασης και της επιβολής της κατάλληλης κύρωσης. Βλ. και Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1), παρ. 2.

[20] Βλ. άρθρο 14 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΑ (ΦΕΚ Β΄ 5338/23.07.2024) (εφεξής και ΚΛΔ).

[21] Βλ. αναλυτικά Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την διεξαγωγή διαδικασιών διευθέτησης διαφορών ενόψει της έκδοσης αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 7 και του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 2008 C 167/1)

12. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση διαπίστωσης παράβασης από την ΕΑ κατά το άρθρο 29Α τελευταίο εδάφιο του ν. 3959/2011 σε συνδυασμό με τα άρθρα 25 παρ. 1 και 25Β[22] του ίδιου νόμου, εκδίδεται κατ’ απλοποιημένη διαδικασία, αφού έχουν ληφθεί υπόψη οι ισχυρισμοί, νομικοί και πραγματικοί, και οι θέσεις των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, όπως υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ΔΔΔ. Με την ίδια απόφαση προβλέπεται η επιβολή προστίμου[23] στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κατά τα άρθρα 25 παρ. 1 και 25Β του ν. 3959/2011 και σύμφωνα με την Ανακοίνωση της ΕΑ-Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του προστίμου, μειωμένου κατά ποσοστό 15% λόγω υπαγωγής της υπόθεσης στη ΔΔΔ.

IV.2 ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΥΠΟΘΕΣΗ

IV.2.1 ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΑ

13. Με βάση το ως άνω θεσμικό πλαίσιο, η εταιρεία VFH, για την οποία συνελέγησαν αποδεικτικά στοιχεία ικανά να στοιχειοθετήσουν παράβαση των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο κάθετων συμφωνιών, εκδήλωσε εγγράφως το ενδιαφέρον της για διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής της στη ΔΔΔ και κατέθεσε σχετικά αιτήματα[24], σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις παρ. 14 επ. της Ανακοίνωσης για τη διαδικασία διευθέτησης διαφορών. Σε συνέχεια των αιτημάτων αυτών[25] η Ολομέλεια της ΕΑ έκρινε [26] ομόφωνα ότι η παρούσα υπόθεση είναι πρόσφορη και μπορεί να υπαχθεί στην εν λόγω διαδικασία διευθέτησης, καθώς πληροί τα κριτήρια υπαγωγής σε αυτή[27]. Προς τούτο, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας για την υπαγωγή υποθέσεων σε διαδικασία διευθέτησης, η ΕΑ συνεκτίμησε, ιδίως, την ειλικρινή πρόθεση της εταιρείας να υπαχθεί στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών, τη φύση της εν λόγω παράβασης ως κάθετης σύμπραξης και τον προσδοκώμενο βαθμό επίτευξης διαδικαστικής αποτελεσματικότητας, ο οποίος κρίθηκε εν προκειμένω αισθητά μεγάλος. Συνακόλουθα, ανέθεσε την υπόθεση στον Εισηγητή, Ι. Στεφάτο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 3959/2011 και εξουσιοδότησε αυτόν να διεξάγει διμερείς συσκέψεις με την εμπλεκόμενη επιχείρηση προς τυχόν διευθέτηση της υπόθεσης βάσει της παρ. 18 της Ανακοίνωσης για τη ΔΔΔ[28].

---

[22] Οι παρ. 1 και 9 του άρθρου 25 του Ν. 3959/2011 προβλέπουν τις κυρώσεις, πέραν της επιβολής προστίμου, που δύναται να επιβάλει η ΕΑ σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των άρθρων 1, 1[Α] και 2 του ίδιου νόμου και 101 και 102 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 25Β , προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια υπολογισμού του προστίμου και το ανώτατο όριο αυτού. Οι εν λόγω διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής και σε περίπτωση υπαγωγής μίας υπόθεσης στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών.

[23] Η ΕΑ δύναται στο πλαίσιο της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών να επιβάλει κατά τη διακριτική της ευχέρεια και τις λοιπές προβλεπόμενες στο άρθρο 25 παρ. 1 και 9 του ν. 3959/2011 κυρώσεις.

[24] Βλ. υπ’ αριθμ. πρωτ. 7789/27.11.2025 (αυτεπάγγελτη έρευνα στις σχολικές τσάντες/κασετίνες) και 7790/27.11.2025 (αυτεπάγγελτη έρευνα στην ένδυση/υπόδηση) αιτήματα της VFH.

[25] Βλ. το 7930/04.12.2025 εισηγητικό κλήρωσης και αίτημα συνδεκδίκασης των υποθέσεων (αυτεπάγγελτη έρευνα στις σχολικές τσάντες/κασετίνες και αυτεπάγγελτη έρευνα στην ένδυση/υπόδηση) κατά το σκέλος που αφορά στη VFH.

[26] Βλ. το υπ’ αριθμ. 68 Πρακτικό της από 10.12.2025 Συνεδρίασης της ΕΑ.

[27] Βλ. Ανακοίνωση για τη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, ενότητα ΙΙ, παρ. 6-9 και 31.

[28] Βλ. το υπ’ αριθ. 68 Πρακτικό της από 10.12.2025 Συνεδρίασης της ΕΑ.

IV.2.2 ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

14. Στη συνέχεια, ο Εισηγητής κάλεσε την εταιρεία σε διμερείς συσκέψεις[29], οι οποίες έλαβαν χώρα στις 17.12.2025, 09.01.2026 και 13.01.2026 [30]. Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων του Εισηγητή και των αρμόδιων στελεχών της ΓΔΑ με την εταιρεία, η τελευταία ενημερώθηκε σχετικά με τα σημαντικότερα στοιχεία της υπόθεσης, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 20 της Ανακοίνωσης για τη ΔΔΔ, περιλαμβανομένου του υπολογισμού του εύρους του προστίμου[31]. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της διαδικασίας, το εμπλεκόμενο μέρος ανέπτυξε επαρκώς τις απόψεις του επί των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και γνωστοποίησε τους ισχυρισμούς του, νομικούς και πραγματικούς.

15. Ακολούθως και όταν επετεύχθη επαρκής βαθμός συναντίληψης αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά, τον νομικό τους χαρακτηρισμό, τη βαρύτητα και τη χρονική διάρκεια των παραβάσεων, τον βαθμό απόδειξης των αιτιάσεων βάσει των αποδεικτικών στοιχείων και τον υπολογισμό του εύρους του προστίμου, η εταιρεία ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση του Εισηγητή για υποβολή Πρότασης Διευθέτησης Διαφοράς (εφεξής και ΠΔΔ)[32] και υπέβαλε τη σχετική ΠΔΔ[33].

16. Η ΠΔΔ της εταιρείας περιλάμβανε τα προβλεπόμενα στην παρ. 27 της σχετικής Ανακοίνωσης, ήτοι **(α)** ανεπιφύλακτη παραδοχή με σαφείς όρους που δεν επιδέχονται παρερμηνείας της συμμετοχής της στις παραβάσεις των άρθρων 1 ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των διμερών συσκέψεων που διεξήχθησαν μεταξύ του Εισηγητή και του εμπλεκομένου μέρους, καθώς και της ευθύνης που συνεπάγεται η συμμετοχή της στην εν λόγω παράβαση, η οποία περιγράφεται συνοπτικά αναφορικά με το αντικείμενό της, τα κύρια πραγματικά περιστατικά, τον νομικό χαρακτηρισμό της και τη διάρκεια συμμετοχής του σε αυτή, **(β)** αποδοχή της μεθοδολογίας υπολογισμού του προστίμου, καθώς και του ανώτατου ύψους που μπορεί να επιβληθεί από την ΕΑ, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των διμερών συσκέψεων, **(γ)** επιβεβαίωση ότι το ενδιαφερόμενο μέρος έχει ενημερωθεί επαρκώς σχετικά με την αποδιδόμενη σε αυτό παράβαση και ότι του παρασχέθηκαν επαρκείς δυνατότητες να γνωστοποιήσει και να θεμελιώσει τους ισχυρισμούς του, νομικούς και πραγματικούς, κατά τη διεξαγωγή των διμερών συσκέψεων ενώπιον του Εισηγητή και τις απόψεις του επί αυτών, **(δ)** επιβεβαίωση ότι είχε δυνατότητα πρόσβασης κατά περίπτωση στα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, που είχαν ληφθεί υπόψη για τη στοιχειοθέτηση των αποδιδόμενων σε αυτό παραβάσεων, **(ε)** δήλωση παραίτησης από το δικαίωμα να λάβει περαιτέρω ή και πλήρη πρόσβαση στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα προφορικής ακρόασης ενώπιον της ΕΑ, υπό την επιφύλαξη ότι η Εισήγηση διευθέτησης θα απηχεί την πρόταση διευθέτησής του και ότι η ΕΑ θα την αποδεχθεί με απόφασή της, **(στ)** δήλωση παραίτησης από κάθε αμφισβήτηση της αρμοδιότητας της ΕΑ ή/και της εγκυρότητας της διαδικασίας που ακολουθείται

---

[29] Βλ. την υπ’ αριθμ. πρωτ. 8139/11.12.2025 επιστολή προς την VFH.

[30] Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων συντάχθηκαν τα αντίστοιχα πρακτικά. Τα πρακτικά υπεγράφησαν από τον Εισηγητή, τους υπαλλήλους της ΓΔΑ καθώς και τους πληρεξούσιους δικηγόρους της εταιρείας σε δύο πρωτότυπα, ένα εκ των οποίων παρέλαβε η εταιρεία και ένα τηρείται στον φάκελο της υπόθεσης.

[31] Ανακοίνωση ΕΑ αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει των άρθρων 25 και 25Β του Ν. 3959/2011, καθώς και Ανακοίνωση ΕΑ της 17.7.2009 αναφορικά με το εύρος των ακαθάριστων εσόδων από προϊόντα ή υπηρεσίες που καθορίζουν το βασικό ποσό προστίμου σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1, 2 και 2α του Ν. 703/1977 και 81, 82 ΣυνθΕΚ.

[32] Βλ. την υπ’ αριθμ. πρωτ. 190/13.01.2026 «Πρόσκληση για υποβολή επίσημης Πρότασης Διευθέτησης Διαφοράς σύμφωνα με την παρ. 25 της ΕΑ 790/2022». Η ταχθείσα προθεσμία για την υποβολή της πρότασης ήταν μέχρι την 12.02.2026.

[33] Υπ’ αριθμ. πρωτ. 876/12.02.2026.

για την επιβολή σε βάρος του προστίμου στο πλαίσιο της ΔΔΔ, υπό την προϋπόθεση ότι η Εισήγηση Διευθέτησης θα απηχεί την ΠΔΔ και ότι η ΕΑ θα την αποδεχθεί με απόφασή της.

17. Η υποβολή της ΠΔΔ του εμπλεκόμενου μέρους έγινε υπό την επιφύλαξη ότι το πρόστιμο που θα επιβληθεί από την ΕΑ δεν θα ξεπερνά το ανώτατο ποσό, το οποίο το εμπλεκόμενο μέρος έχει αποδεχθεί για την αποδιδόμενη σε αυτό παράβαση.

18. Η παράθεση των γεγονότων και η νομική αξιολόγηση που ακολουθεί θεμελιώνεται σε συνολική αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και λαμβάνει υπόψη της την ανεπιφύλακτη και ρητή παραδοχή από την εταιρεία που υπέβαλε ΠΔΔ των πραγματικών περιστατικών, του νομικού χαρακτηρισμού τους, της συμμετοχής τους στην παράβαση που διαπιστώνεται και της ευθύνης που συνεπάγεται η συμμετοχή αυτή.

V. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ VFH

19. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης και σύμφωνα με την ΠΔΔ της VFH, η εταιρεία υιοθέτησε στις συμβάσεις της με το δίκτυο των διανομέων της (λιανοπωλητές)[34] κάθετο περιορισμό από 15.04.2018 μέχρι 30.09.2022[35], με αντικείμενο την **παρεμπόδιση της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου**, η οποία συνίσταται σε απαγόρευση της χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων από τους διανομείς της. Οι συμβάσεις είναι πανομοιότυπες, συνάπτονται για κάθε σήμα διακριτά, αφορούν προϊόντα ένδυσης-υπόδησης ή/και σχολικών τσαντών και καταλαμβάνουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

20. Ειδικότερα, στις ως άνω συμβάσεις συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες διατάξεις : **α)** Στον όρο του Παραρτήματος με τίτλο «Όροι και Προϋποθέσεις Λειτουργίας Ηλεκτρονικού Καταστήματος» (εφεξής και «αρχικό Παράρτημα») προβλέπεται ότι *«2.2. Η Προμηθεύτρια δεν θα παρέχει την έγκριση της και η Αγοράστρια δεν θα δύναται να πωλεί ή να διαθέτει προς πώληση Εμπορεύματα μέσω Ιστοτόπου, ή μέσω οποιασδήποτε ηλεκτρονικής πλατφόρμας επικοινωνίας, όπου δραστηριοποιούνται ή φιλοξενούνται περισσότεροι πωλητές και/ή καταναλωτές, ή όπου πωλούνται και μεταχειρισμένα εμπορεύματα.* ***Ρητά απαγορεύεται στην Αγοράστρια η πώληση/ διάθεση των Εμπορευμάτων σε ή μέσω*** *ηλεκτρονικών πλατφορμών δημοπρασιών, ηλεκτρονικών αγορών ή ιδιωτικών συστημάτων πωλήσεων ή μέσω* ***ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών*** *και καταλόγου (auction platforms, e-market places or private sales platforms)»* και

β) Στον όρο του αρχικού Παραρτήματος των ως άνω συμβάσεων προβλέπεται ότι *«3.3.2.* ***ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ στην Αγοράστρια: …ε) να χρησιμοποιεί τα διακριτικά γνωρίσματα ή τα σήματα της Προμηθεύτριας ως διαφημιστικό κείμενο στο Google Adwords (ή άλλα αντίστοιχα).*** *Σε κάθε περίπτωση και αν ακόμη η Προμηθεύτρια παράσχει κατ' εξαίρεση την έγκριση της για το ανωτέρω, η Αγοράστρια:*

(αα) δεν θα χρησιμοποιεί το σύμβολα ™ δίπλα στα διακριτικά γνωρίσματα ή τα σήματα της Προμηθεύτριας στο διαφημιστικό κείμενο

(ββ) θα διασφαλίσει ότι σε ενδεχόμενη τέτοια χρήση η Αγοράστρια θα αναγνωρίζεται ευδιάκριτα ως διαφημιστής/προωθητής μόνο, και θα αποφύγει κάθε συσχετισμό, άμεσο ή έμμεσο με τυχόν επίσημο ηλεκτρονικό κατάστημα της ίδιας της Προμηθεύτριας.

---

[34] […].

[35] Βλ. ενδεικτικά τις από 15.04.2018 και 01.10.2022 συμβάσεις της VFH με τον λιανέμπορο […].

(γγ) θα διασφαλίσει ότι οι εν λόγω διαφημίσεις θα παραπέμπουν μόνο στις σελίδες προορισμού της εμπορικής ονομασίας της Προμηθεύτριας στον Ιστότοπό της, στις οποίες δεν θα εμφανίζεται η εμπορική ονομασία ανταγωνιστών».

21. Οι ως άνω απαγορεύσεις ήρθησαν από τη VFH με την τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων και συγκεκριμένα των ως άνω όρων του αρχικού Παραρτήματος (εφεξής και «τροποποιημένο Παράρτημα») από την 01.10.2022[36].
22. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την VFH, οι ανωτέρω όροι του αρχικού και τροποποιημένου Παραρτήματος δεν εφαρμόστηκαν στους διανομείς της VFH[37],[38].

VI. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

VI.1 ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΠΑΡ. 1 Ν. 3959/2011 ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 101 ΠΑΡ. 1 ΣΛΕΕ – ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

23. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011: «*Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια …*». Η ενδεικτική περιπτωσιολογία που παρατίθεται στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 περιλαμβάνει τις συμφωνίες εκείνες οι οποίες συνίστανται, μεταξύ άλλων, στο άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, τον περιορισμό ή τον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων ή την κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.
24. Επομένως, προϋποθέσεις για την εφαρμογή των εν λόγω απαγορευτικών διατάξεων είναι: i) η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων (ή εναρμονισμένης πρακτικής ή απόφασης ένωσης επιχειρήσεων) και ii) αντικείμενο ή αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας να είναι ο περιορισμός, η παρακώλυση ή η νόθευση του ανταγωνισμού. Αντίστοιχες είναι και οι βασικές προϋποθέσεις που τάσσονται από τον ενωσιακό νομοθέτη για την εφαρμογή του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ, το οποίο, υπό την επιφύλαξη της πλήρωσης του κριτηρίου του επηρεασμού του ενδοενωσιακού εμπορίου, είναι εφαρμοστέο και βάσει του άρθρου 3 του Κανονισμού 1/2003. Ουσιαστικά, μοναδική επιπλέον προϋπόθεση εφαρμογής της ενωσιακής διάταξης, σε σχέση με τη

---

[36] Σχετικά με τις μηχανές αναζήτησης, στο τροποποιημένο Παράρτημα προβλέπεται πλέον ότι : *«3.3.3.Εφόσον η Αγοράστρια χρησιμοποιεί τα διακριτικά γνωρίσματα ή τα σήματα της Προμηθεύτριας ως διαφημιστικό κείμενο στο Google Adwords (ή άλλα αντίστοιχα), υποχρεούται να:*
(αα) μην χρησιμοποιεί το σύμβολα ™ δίπλα στα διακριτικά γνωρίσματα ή τα σήματα της Προμηθεύτριας στο διαφημιστικό κείμενο
(ββ) διασφαλίσει ότι σε ενδεχόμενη τέτοια χρήση η Αγοράστρια θα αναγνωρίζεται ευδιάκριτα ως διαφημιστής/προωθητής μόνο, και θα αποφύγει κάθε συσχετισμό, άμεσο ή έμμεσο με τυχόν επίσημο ηλεκτρονικό κατάστημα της ίδιας της Προμηθεύτριας και
(γγ) διασφαλίσει ότι οι εν λόγω διαφημίσεις θα παραπέμπουν μόνο στις σελίδες προορισμού της εμπορικής ονομασίας της Προμηθεύτριας στον Ιστότοπό της, στις οποίες δεν θα εμφανίζεται η εμπορική ονομασία ανταγωνιστών». Βλ. ανωτέρω, την από 01.10.2022 σύμβαση.
Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη VFH, ο τροποποιημένος όρος εστιάζει στην προστασία των εμπορικών σημάτων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η VFH δεν έχει θεσπίσει μηχανισμό παρακολούθησης τήρησης των ανωτέρω υπό (αα) - (γγ) κριτηρίων του τροποποιημένου όρου. Βλ. τις ως άνω απαντήσεις της VFH στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ.

[37] Βλ. τις ανωτέρω απαντήσεις της VFH στις επιστολές παροχής στοιχείων της ΓΔΑ.

[38] Από την έρευνα της Υπηρεσίας δεν προέκυψαν στοιχεία που να αντικρούουν τον ισχυρισμό της εταιρείας περί μη εφαρμογής των όρων.

διάταξη του εθνικού δικαίου, αποτελεί αυτή της δυνατότητας επίδρασης στο ενδοενωσιακό εμπόριο[39].

25. Για την εφαρμογή, παράλληλα προς τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, του άρθρου 101 ΣΛΕΕ βάσει του άρθρου 3 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003[40], θα πρέπει να εξεταστεί εάν στην κρινόμενη υπόθεση συντρέχει το κριτήριο του επηρεασμού του ενδοενωσιακού εμπορίου. Το εν λόγω κριτήριο είναι αυτόνομο κριτήριο της ενωσιακής νομοθεσίας, το οποίο εκτιμάται ad hoc και οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού[41].

26. Συγκεκριμένα, για την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, οι συμφωνίες και μονομερείς πρακτικές πρέπει να δύνανται να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακών επιπτώσεων στο εσωτερικό της Ένωσης και ως εκ τούτου να δύνανται να επηρεάσουν «αισθητά» το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών[42].

27. Για να είναι σε θέση μια συμφωνία ή πρακτική να επηρεάσει αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών-μελών, θα πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, να μπορεί να πιθανολογηθεί επαρκώς ότι μπορεί να ασκήσει άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επίδραση στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών, τούτο δε κατά τρόπο που να προκαλείται φόβος ότι θα μπορούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση εσωτερικής αγοράς μεταξύ κρατών μελών[43].

28. Η απαίτηση να επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών συνεπάγεται την ύπαρξη συνεπειών στις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες μεταξύ δύο τουλάχιστον κρατών μελών. Εν τούτοις, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών μπορεί να επηρεαστεί και στις περιπτώσεις στις οποίες η οικεία αγορά είναι η εθνική αγορά ή/και τμήμα αυτής και η συμφωνία καλύπτει ένα μόνο κράτος μέλος[44]. Είναι δε πάγια η νομολογία ότι οι περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές, μεταξύ αυτών και οι κάθετες συμπράξεις[45], που καλύπτουν ολόκληρο το έδαφος ενός εκ των κρατών-μελών, ζωτικό δηλαδή τμήμα της εσωτερικής αγοράς, έχουν εξ ορισμού αποτέλεσμα την παρακώλυση της οικονομικής αλληλοδιεισδύσεως που επιδιώκεται με τη ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, πληρούται το κριτήριο επηρεασμού του ενδοενωσιακού εμπορίου για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ[46]. Ειδικά για τις κάθετες συμφωνίες που καλύπτουν το σύνολο ενός κράτους μέλους και αφορούν προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο διασυνοριακών ανταλλαγών γίνεται δεκτό ότι

---

[39] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1731/2001, Επισκ. Εμπ. Δικ. 2003, σελ. 1053.

[40] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης, ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σελ. 1.

[41] Βλ. σχετικά Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης [ΕΕ C 101/07, της 27/04/2004], εφεξής και «Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης», παρ. 12.

[42] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης», παρ. 13.

[43] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης», παρ. 23.

[44] Βλ. απόφαση ΕΑ 580/2013 (επικυρωθείσα ως προς τα ζητήματα ουσίας από την ΔΕφΑθ 527/2016), σκ. 81 και ΕΑ 622/2015, σκ.127 με περαιτέρω παραπομπές. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, παρ. 22, 78 επ. και ιδίως 86 επ. αναφορικά με τις κάθετες συμφωνίες που καλύπτουν ένα μόνο κράτος μέλος.

[45] Βλ. ενδεικτικά πρόσφατη απόφαση ΕΑ 757/2021, παρ. 85 επ.

[46] Βλ. ΣτΕ 1324/2013, σκ. 6, καθώς και ενδεικτικά αποφάσεις ΔΕΚ C-309/99, Wouters, , σκ. 95 και ΠΕΚ T-65/98, Van den Bergh Foods, ΠΕΚ T-7/93, Lagnese–Iglo, σκ. 120. Βλ. επίσης αποφάσεις ΔΕφΑθ 1001/2006, ΔΕφΑθ 2891/2009 και ΔΕφΑθ 559/2010.

δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών-μελών, ακόμα και εάν δεν δημιουργούν άμεσα εμπόδια σε αυτό[47].

29. Η φύση των προϊόντων που καλύπτονται από τις συμφωνίες ή πρακτικές παρέχει, πράγματι, μια ένδειξη για το εάν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών δύναται να επηρεαστεί. Όταν η ίδια η φύση των προϊόντων διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές ή τα καθιστά ιδιαίτερα σημαντικά για επιχειρήσεις που επιθυμούν να εγκατασταθούν ή να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη μέλη, το εφαρμοστέο του ενωσιακού δικαίου προσδιορίζεται ευκολότερα από ότι σε περιπτώσεις, στις οποίες η ζήτηση για προϊόντα προμηθευτών από άλλα κράτη μέλη είναι, λόγω της φύσης τους, πιο περιορισμένη, ή στις οποίες τα προϊόντα παρουσιάζουν μικρότερο ενδιαφέρον από την άποψη της διασυνοριακής εγκατάστασης ή της επέκτασης της οικονομικής δραστηριότητας που ασκείται μέσω παρόμοιας εγκατάστασης[48]. Συμφωνίες που χαρακτηρίζονται από τη φύση τους ικανές να επηρεάσουν το ενδοενωσιακό εμπόριο είναι οι συμφωνίες που απαγορεύουν τις εξαγωγές, οι συμφωνίες που αφορούν εισαγωγές ή εξαγωγές, οι συμφωνίες που καλύπτουν περισσότερα του ενός κράτη μέλη, οι συμφωνίες που επιβάλλουν περιορισμούς στις ενεργητικές και παθητικές πωλήσεις, οι συμφωνίες μεταξύ προμηθευτών και διανομέων, οι οποίες επιβάλλουν ορισμένη τιμή μεταπώλησης και καλύπτουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη[49].

30. Εν προκειμένω, τόσο η εμπλεκόμενη επιχείρηση, VFH όσο και οι διανομείς (λιανοπωλητές) αυτής δραστηριοποιούνται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, επομένως, οι δραστηριότητές τους δεν έχουν τοπικό ή περιφερειακό χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, η σχετική γεωγραφική αγορά προϊόντων είναι, όπως προαναφέρθηκε, εθνική και οι εξεταζόμενες συμφωνίες/πρακτικές καλύπτουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

31. Περαιτέρω, τα εξεταζόμενα εν προκειμένω προϊόντα, ήτοι οι σχολικές τσάντες-κασετίνες και τα είδη επώνυμης ένδυσης-υπόδησης, είναι από τη φύση τους αγαθά που δύναται να διακινούνται ευρέως, μέσω εισαγωγών και εξαγωγών, μεταξύ των κρατών-μελών της Ένωσης, πωλούμενα τόσο σε φυσικά καταστήματα όσο και μέσω διαδικτύου, ενώ δεν διαθέτουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τα οποία να περιορίζουν την πώληση και χρήση τους μόνο σε συγκεκριμένες περιοχές ή κράτη. Συνεπώς, τα εν λόγω προϊόντα δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο διασυνοριακών συναλλαγών και όχημα αλληλοδιείσδυσης των εθνικών αγορών της Ένωσης και οι εξεταζόμενες πρακτικές είναι ικανές να επηρεάσουν το ενδοενωσιακό εμπόριο. Εξάλλου και ο περιορισμός που επεβλήθη από τη VFH αφορά στη χρήση του διαδικτύου, το οποίο εκ φύσεως δεν περιορίζεται σε εθνικό επίπεδο, αλλά αντιθέτως ευνοεί την εκτεταμένη διασυνοριακή προώθηση των προϊόντων. Επιπρόσθετα, οι πρακτικές αφορούν την παρουσία διανομέων σε όλες τις ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών, καθώς και έμμεσα σε όλες τις μηχανές αναζήτησης (λόγω της υπηρεσίας Google AdWords και άλλων αντίστοιχων[50]), οι οποίες απευθύνονται σε έναν ευρύ αριθμό καταναλωτών, οι οποίοι μπορούν εν προκειμένω να εξυπηρετηθούν από οποιοδήποτε διανομέα της εταιρείας, δραστηριοποιούμενο σε οποιαδήποτε περιοχή εντός της ελληνικής επικράτειας.

---

[47] Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, παρ. 88.

[48] Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, παρ. 30 και ενδεικτικά ΕΑ 590/2014, παρ. 249.

[49] Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, παρ. 16, 48, 53, 63 και 72 κατά περίπτωση.

[50] Βλ. κατωτέρω ενότητα «*VI.3.4 ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ*».

32. Ενόψει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι οι πρακτικές της εμπλεκόμενης VFH είναι ικανές να επηρεάσουν αισθητά το ενδοενωσιακό εμπόριο, κατά την έννοια των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, το άρθρο 101 ΣΛΕΕ τυγχάνει παράλληλης εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση.

VI.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ»

33. Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, για τους σκοπούς του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και αντίστοιχα του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ, απαιτείται η ύπαρξη συμφωνίας που περιορίζει τον ανταγωνισμό, μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων οικονομικά μεταξύ τους επιχειρήσεων. Ως «επιχείρηση» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή οικονομική ενότητα που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, νοούμενη ως προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε μια δεδομένη αγορά, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του (λειτουργικό κριτήριο)[51]. Επιπροσθέτως, η ύπαρξη επιχείρησης προϋποθέτει αυτονομία οικονομικής δράσης και συνακόλουθα πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα[52].

34. Εν προκειμένω, τόσο η εμπλεκόμενη εταιρεία όσο και οι διανομείς (λιανοπωλητές)[53], με τους οποίους έχει συμβληθεί και συνεργάζεται, ασκούν οικονομική δραστηριότητα υπό την έννοια της εμπορίας σχολικών τσαντών - κασετινών και ειδών επώνυμης ένδυσης - υπόδησης στην ελληνική επικράτεια.

35. Ειδικότερα, όπως εξετέθη και ανωτέρω[54], η εταιρεία VFH, ως προμηθεύτρια προέβη σε σύναψη συμβάσεων με τους διανομείς (λιανοπωλητές) της, οι οποίες περιλαμβάνουν τους εξεταζόμενους εν προκειμένω παραβατικούς όρους. Η VFH ασκεί οικονομική δραστηριότητα, όπως και τα μέλη του δικτύου διανομής της και, ως εκ τούτου, λογίζεται ως επιχείρηση, κατά την έννοια των διατάξεων περί ελεύθερου ανταγωνισμού.

VI.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

VI.3.1 Η ΥΠΑΡΞΗ «ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ» ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

36. Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, για την εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 καθώς και του άρθρου 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ απαιτείται η ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής ή απόφασης ένωσης επιχειρήσεων που περιορίζει τον ανταγωνισμό μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων οικονομικά μεταξύ τους επιχειρήσεων.

37. Προκειμένου να υπάρχει συμφωνία, αρκεί οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ρητά ή σιωπηρά να εγκρίνουν από κοινού ένα σχέδιο που περιορίζει ή μπορεί να περιορίσει την κοινή ελευθερία τους, καθορίζοντας μεταξύ τους τις κατευθυντήριες γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους (ή αποχής από τη δράση) στην αγορά. Αρκεί, δηλαδή, οι επιχειρήσεις να έχουν εκφράσει την κοινή τους βούληση να

[51] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΔΕΚ C-180-184/98, Pavel Pavlov κ.ά. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, σκ. 74, ΔΕΚ C-55/96, Job Centre coop.arl, σκ. 21 καθώς και ΔΕΚ C-244/94, Federation Francaise des Societes d’Assurance κ.ά. κατά Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, σκ. 14.

[52] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΠΕΚ T-23/09 Conseil national de l’Ordre des pharmaciens (CNOP), Conseil central de la section G de l’Ordre national des pharmaciens (CCG) κατά Επιτροπής, σκ. 70-71, C-55/96, ό.π., σκ. 21 και αποφάσεις ΔΕΚ C-180-184/98, ό.π., σκ. 74, C-41/90 Klaus Höfner and Fritz Elser κατά Macrotron GmbH, σκ. 21, C-35/96 Επιτροπή κατά Ιταλίας (CNSD), σκ. 36, C244/94 ό.π., σκ. 14, απόφαση ΕΑ 292/IV/2005 υπό 2.1 και 2.2.

[53] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«V. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ VFH»* για το δίκτυο διανομής της VFH.

[54] Ό.π.

συμπεριφερθούν στην αγορά κατά καθορισμένο τρόπο[55]. Η ύπαρξη συμφωνίας μπορεί να προκύπτει άμεσα ή έμμεσα από τη συμπεριφορά των μερών. Είναι αδιάφορος ο γραπτός ή προφορικός χαρακτήρας της συμφωνίας, καθώς και ο δεσμευτικός ή μη χαρακτήρας της, δηλαδή δεν απαιτούνται τυπικές διαδικασίες ούτε και κυρώσεις μη συμμόρφωσης ή μέτρα εφαρμογής[56]. Η ύπαρξη της συμφωνίας, επομένως, στηρίζεται στην ύπαρξη συμπτώσεως των βουλήσεων δύο τουλάχιστον μερών, της οποίας η μορφή εκδηλώσεως δεν είναι σημαντική, εφόσον συνιστά πιστή έκφραση των βουλήσεων αυτών[57]. Η εν λόγω έννοια της συμφωνίας καλύπτει τόσο τις οριζόντιες συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ ανταγωνιστών που δρουν στο ίδιο επίπεδο αγοράς όσο και τις κάθετες συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετική οικονομική βαθμίδα[58], όπως αποτελούν οι συμφωνίες της εμπλεκόμενης με τους διανομείς της στην εξεταζόμενη υπόθεση[59].

38. Στην παρούσα υπόθεση η VFH προέβη σε κατάρτιση συμβάσεων που περιέχουν παραβατικούς όρους και συγκεκριμένα τους ως άνω περιορισμούς προς τους διανομείς (λιανοπωλητές της)[60].

39. Ως εκ τούτου, η εξεταζόμενη πρακτική εμπίπτει στην έννοια της συμφωνίας κατά τα προεκτεθέντα και δη στην έννοια της κάθετης συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικό επίπεδο στην αλυσίδα διανομής και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

VI.3.2 ΚΑΘΕΤΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΕΕ) 330/2010 ΚΑΙ 2022/720

40. Οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετική οικονομική βαθμίδα, οι οποίες αφορούν στις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες τα μέρη δύνανται να προμηθεύονται, πωλούν ή μεταπωλούν αγαθά και υπηρεσίες (εφεξής και «κάθετες συμφωνίες») εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που περιλαμβάνουν περιορισμούς του ανταγωνισμού υπό την έννοια των ως άνω διατάξεων (εφεξής και «κάθετοι περιορισμοί»).

41. Εν προκειμένω, η ελεγχόμενη και οι διανομείς (λιανοπωλητές) της δραστηριοποιούνται σε διαφορετικό επίπεδο στην αλυσίδα εμπορίας σχολικών τσαντών -κασετινών και ειδών επώνυμης ένδυσης - υπόδησης, ώστε οι μεταξύ τους συμφωνίες, όπως αναλυτικά αναφέρονται ανωτέρω, να αποτελούν κάθετες συμφωνίες υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που περιλαμβάνουν κάθετους περιορισμούς του ανταγωνισμού.

---

[55] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-41/69, Chemiefarma κατά Επιτροπής, σκ. 111-113 και ΠΕΚ Τ- 1/89, Rhone Poulenc κατά Επιτροπής, σκ. 120, ΠΕΚ Τ-9/99, HFB Holding κατά Επιτροπής, σκ. 199, ΠΕΚ Τ-168/01, GlaxoSmithKline Services κατά Επιτροπής, σκ. 76.

[56] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κατά Επιτροπής, σκ. 85-86 και ΠΕΚ Τ-1/89, ό.π., σκ. 43-44 και 97, ΠΕΚ Τ-9/99, ό.π., σκ. 200-201, ΠΕΚ Τ-56/99, Marlines κατά Επιτροπής, σκ. 21. Βλ. επίσης ΔΕφΑθ 2560/2009, σκ. 6

[57] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1677/2014, σκ. 5, καθώς και ΣτΕ 2007/2013, σκ. 17 και ΣτΕ 2780/2012, σκ. 5-6, με περαιτέρω παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία.

[58] Βλ. επόμενη ενότητα.

[59] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4 και ΔΕΚ C-56 & 58/64, Consten & Grundig κατά Επιτροπής, σελ. 370-371. Βλ. επίσης Κανονισμό (ΕΕ) 330/2010, άρθρο 1α) και Κανονισμό (ΕΕ) 2022/720, άρθρο 1α).

[60] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«V. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ - ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ VFH»*.

42. Οι Κανονισμοί (ΕΕ) 330/2010[61] και 2022/720[62], σε συνδυασμό με τις ερμηνευτικές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους κάθετους περιορισμούς[63], εισάγουν τεκμήριο νομιμότητας (ευεργέτημα απαλλαγής) για τις κάθετες συμφωνίες από την απαγορευτική διάταξη του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, υπό την προϋπόθεση αφενός ότι οι σχετικές συμφωνίες δεν περιέχουν μορφές ιδιαίτερα σοβαρών περιορισμών και αφετέρου ότι το μερίδιο αγοράς του προμηθευτή και του αγοραστή δεν υπερβαίνει έκαστο το 30% στην οικεία σχετική αγορά.

43. Ειδικότερα, προβλέπονται περιοριστικά συγκεκριμένοι κάθετοι περιορισμοί, που αξιολογούνται ως «ιδιαιτέρως σοβαροί» περιορισμοί του ανταγωνισμού (αποκαλούμενοι και «hardcore restrictions») και οι οποίοι δεν απαλλάσσονται, ακόμη κι όταν τα μερίδια αγοράς προμηθευτή (ή/και διανομέα) υπολείπονται του ανωτέρω ορίου, ενώ συγχρόνως συμπαρασύρουν εκτός πεδίου εφαρμογής της ομαδικής απαλλαγής τη συμφωνία στο σύνολό της[64] και δεν καλύπτονται ούτε από τον «ασφαλή λιμένα» που δημιουργείται για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας (*de minimis*), ενώ παράλληλα είναι ελάχιστα πιθανό να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ατομικής απαλλαγής κατ’ άρθρο 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ[65].

44. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του προϊσχύσαντος Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 ως «ιδιαίτερης σοβαρότητας» θεωρείται ο καθορισμός παγίου ή ελάχιστου επιπέδου τιμής μεταπώλησης, οι περιορισμοί ως προς τη γεωγραφική περιοχή και ως προς τους πελάτες, στους οποίους ο συμβαλλόμενος διανομέας δραστηριοποιείται (υπό ορισμένες προϋποθέσεις), ο περιορισμός των ενεργητικών και παθητικών πωλήσεων σε τελικούς χρήστες από τα μέλη επιλεκτικού συστήματος διανομής, καθώς και ο περιορισμός των αμοιβαίων προμηθειών μεταξύ διανομέων στο πλαίσιο συστήματος επιλεκτικής διανομής.

45. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720, στους περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας, πλην των ανωτέρω αναφερομένων περιορισμών που προβλέπονταν και στον προϋφιστάμενο Κανονισμό 330/2010, περιλαμβάνονται πλέον ρητά και περιορισμοί που αφορούν στη χρήση του διαδικτύου. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. ε) του νέου Κανονισμού, στους μη απαλλασσόμενους περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας περιλαμβάνονται και οι περιορισμοί που έχουν ως σκοπό: «*την παρεμπόδιση της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου από τον αγοραστή ή τους πελάτες του για την πώληση των αναφερόμενων στη σύμβαση αγαθών ή υπηρεσιών, καθόσον*

---

[61] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 330/2010 της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών, ΕΕ L 102 της 23.4.2010, σελ. 1 (εφεξής και «Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορίες» ή «Κανονισμός 330/2010»).

[62] Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 330/2010 αντικαταστάθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/720, της 10ης Μαΐου 2022 για την εφαρμογή του άρθρου 1010 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνικών και εναρμονισμένων πρακτικών (ΕΕ L 134 της 11.5.2022), σελ. 4, (εφεξής και «νέος Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορίες» ή «Κανονισμός 2022/720»), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1.6.2022.

[63] Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς, ΕΕ C 130 της 19.5.2010, σελ. 1 (εφεξής και «Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 330/2010»), καθώς και Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς ΕΕ C 248 της 30.6.2022, σελ. 1 (εφεξής και «Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/720»).

[64] Βλ. άρθρο 4 Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 και Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720.

[65] Βλ. Ανακοίνωση σχετικά με τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ (εφεξής και «Ανακοίνωση de minimis»), ΕΕ C 291 της 30.08.2014, παρ. 13, και Commission staff working document, Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, 25.06.2014, σελ. 3-4, υπό στοιχείο 1 καθώς και υποενότητες 3.1 και 3.4, σελ. 13 και 16 αντίστοιχα. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 330/2010, παρ. 47.

περιορίζει τη γεωγραφική περιοχή ή την πελατεία στην οποία τα αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες μπορούν να πωληθούν κατά την έννοια των στοιχείων β), γ) ή δ), με την επιφύλαξη της δυνατότητας επιβολής στον αγοραστή: i) άλλων περιορισμών στις επιγραμμικές πωλήσεις ή ii) περιορισμών στην επιγραμμική διαφήμιση που δεν έχουν ως σκοπό την παρεμπόδιση της εξ ολοκλήρου χρήσης ενός επιγραμμικού διαφημιστικού διαύλου».

46. Στο πλαίσιο της ομοιόμορφης εφαρμογής του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου για την προστασία του ανταγωνισμού, οι κάθετοι περιορισμοί του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011 ερμηνεύονται και εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών (ΕΕ) 330/2010 και 2022/720 (οι οποίοι σε κάθε περίπτωση έχουν άμεση εφαρμογή στις περιπτώσεις εφαρμογής εκ μέρους της ΕΑ του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ) και σύμφωνα με τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς. Τούτο προκύπτει ευθέως από το άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 3959/2011, αλλά και από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 περί ομοιόμορφης εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

VI.3.3 ΕΞ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

47. Προκειμένου να εμπίπτει μια συμφωνία στην απαγόρευση των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ πρέπει να έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της οικείας αγοράς. Κατά πάγια ενωσιακή νομολογία ο διαζευκτικός χαρακτήρας αυτής της προϋπόθεσης επιβάλλει, καταρχάς, να εξεταστεί το ίδιο το αντικείμενο της συμφωνίας, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται[66]. Υπό την έννοια αυτή, αν αποδειχθεί το επιζήμιο για τον ανταγωνισμό αντικείμενο μιας συμφωνίας, τότε παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων αυτής επί του ανταγωνισμού[67].

48. Εξάλλου, από τη νομολογία των Ενωσιακών Δικαστηρίων προκύπτει ότι ορισμένα είδη συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό, ώστε να μην απαιτείται εξέταση των αποτελεσμάτων τους. Η νομολογία αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι ορισμένες μορφές συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να λογίζονται, ως εκ της φύσεώς τους, ως παραβλάπτουσες την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού[68].

49. Για την εκτίμηση εάν μια συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιζήμια, ώστε να λογίζεται ως περιορισμός του ανταγωνισμού, λόγω του αντικειμένου, υπό την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3959/2011, λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεών της, οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει, καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο, στο οποίο αυτή εντάσσεται. Στο πλαίσιο των εκτιμήσεων των ανωτέρω παραμέτρων πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η φύση των επηρεαζόμενων προϊόντων, καθώς και οι πραγματικές συνθήκες της λειτουργίας και της διαρθρώσεως της οικείας αγοράς[69].

50. Εξάλλου, προκειμένου να έχει η συμφωνία στρεφόμενο κατά του ανταγωνισμού αντικείμενο, αρκεί να είναι ικανή να επάγει αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, ήτοι να είναι εν τοις πράγμασι ικανή να παρεμποδίσει, να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό εντός της σχετικής αγοράς.

---

[66] Βλ., μεταξύ πολλών, ΔΕΚ 56/65, Société Technique Minière (L.T.M.) v Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.), σελ. 321, ΔΕΕ C-228/18, Gazdasági Versenyhivatal κατά Budapest Bank Nyrt. και λοιπών, σκ.33, με περαιτέρω παραπομπές στην ενωσιακή νομολογία.

[67] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 38 και ΔΕΕ C-8/08, T-Mobile Netherlands BV κ.λπ., σκ. 31.

[68] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-286/13, Dole Food Company Inc. και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, σκ. 113-114 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

[69] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-211/22, Super Bock, σκ. 34 - 35, ΔΕΕ C-286/13, ό.π., σκ. 117, ΔΕΕ C-67/13, CB κατά Επιτροπής, σκ. 53, καθώς και ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 36 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

Το ερώτημα αν και κατά πόσο το αρνητικό για τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα παράγεται όντως, μπορεί να έχει σημασία μόνο για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων[70].

51. Κατά πάγια νομολογία, εφόσον μία σύμπραξη που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, η εν τοις πράγμασι μη εφαρμογή (εν όλω ή εν μέρει) της, όπως αντίστοιχα και η μη συμμόρφωση (εν όλω ή εν μέρει) προς τα συμφωνηθέντα, δεν ασκούν κατά νόμο επιρροή στη διαπίστωση της παράβασης, ούτε και συνιστούν λόγο απαλλαγής[71]. Συναφώς, στην περίπτωση σύμπραξης που συνιστά «εξ αντικειμένου» περιορισμό του ανταγωνισμού, δεν απαιτείται η περαιτέρω έρευνα και απόδειξη κινδύνου βλάβης των καταναλωτών ή επέλευσης άλλων, συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, εν δυνάμει βλαπτικών για τον ανταγωνισμό. Ούτως, η διαπίστωση ότι η σύμπραξη έχει αντικείμενο περιοριστικό του ανταγωνισμού δεν μπορεί να ανατραπεί ούτε από ενδείξεις ότι δεν είχε αποτέλεσμα εντός της αγοράς ή ότι δεν είχε άμεση επίδραση επί των τιμών, ούτε από τη διαπίστωση ότι οι ενδιαφερόμενοι εξασφάλισαν ταυτόχρονα, δια της πρακτικής αυτής, ορισμένα πλεονεκτήματα ως προς τον ανταγωνισμό[72].

52. Ειδικότερα, δε, ως προς τις κάθετες συμφωνίες γίνεται δεκτό ότι, παρά το γεγονός ότι συχνά είναι, ως εκ της φύσεώς τους, λιγότερο επιζήμιες για τον ανταγωνισμό σε σχέση με τις οριζόντιες συμφωνίες, μπορούν, υπό ορισμένες περιστάσεις, να εμπεριέχουν εν δυνάμει μια αυξημένη πιθανότητα περιορισμού του ανταγωνισμού. Υπό την έννοια αυτή έχει κριθεί τόσο σε επίπεδο ενωσιακής όσο και σε επίπεδο εθνικής νομολογίας ότι μια κάθετη συμφωνία μπορεί να έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού[73].

53. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την ΕΕπ., οι περιορισμοί που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερης σοβαρότητας σε οποιουσδήποτε από τους ισχύοντες ή μελλοντικούς κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορίες, δύναται να αξιολογούνται ως εξ αντικειμένου περιορισμοί, κατά τα προαναφερθέντα[74], οι οποίοι εκφεύγουν του ασφαλούς λιμένα που δημιουργείται από τα όρια μεριδίων αγοράς που προβλέπονται στην Ανακοίνωση de minimis ενώ, συγχρόνως, είναι μάλλον απίθανο να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ατομικής απαλλαγής κατ’ άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011, καθώς και κατ’ άρθρο 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ[75]. Σε αυτούς συγκαταλέγεται και η παρεμπόδιση της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου, που αποτελεί την κρινόμενη υπό διευθέτηση παράβαση, όπως εκτίθεται αναλυτικά αμέσως κατωτέρω.

---

[70] Βλ. ΕΑ 370/VI/2007, σκ. 4.2-σελ. 38-39, ΕΑ 512/2010, σκ. 159, ΕΑ 580/2013, σκ. 107, ΕΑ 663/2018, σκ. 491, ΕΑ 676/2018, σκ. 288. Βλ. επίσης αποφάσεις ΣτΕ 1677/2014, σκ.4, ΣτΕ2342/2018, σκ. 14 και 16, και ΔΕφΑθ.1611/2020, σκ. 6.

[71] Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4 (όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία) και ΕΑ 610/2015 (Colgate), σελ. 84 επ.

[72] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1677/2014, σκ. 4, ΣτΕ 1324/2013, σκ. 4 και ΣτΕ 2780/2012, σκ. 4 (όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία).

[73] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-32/11, ό.π., σκ. 43 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία. Βλ. επίσης ΕΑ 622/2015, 580/VII/2013, 495/VI/2010, 373/V/2007.

[74] Βλ. ΔΕΕ C-211/22, Super Bock, σκ. 34-35. Επίσης ανωτέρω (βλ. παρ. 49), διευκρινίζεται ότι για τον εξ αντικειμένου χαρακτήρα ενός περιορισμού, απαιτείται η εκτίμηση ότι αυτός είναι αρκούντως επιζήμιος για τον ανταγωνισμό και η θεώρηση αυτή πρέπει να λαμβάνει υπόψη κατά κύριο λόγο το περιεχόμενό του και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο, στο οποίο εντάσσεται. Το αυτό ισχύει και για τους ιδιαίτερης σοβαρότητας κάθετους περιορισμούς.

[75] Βλ. Ανακοίνωση de minimis, ό.π., παρ. 13, όπου και ρητή αναφορά στους περιορισμούς λόγω αντικειμένου, καθώς και Commission staff working document, Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, 25.6.2014, σελ. 3-4, υπό στοιχ. 1, καθώς και υποενότητες 3.1 και 3.4, σελ. 13 και 16 αντίστοιχα. Βλ. επίσης και Κατευθυντήριες Γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ. 3 της Συνθήκης, ό.π., παρ. 23.

VI.3.4 ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

54. Στην παρούσα υπόθεση εξετάζονται πρακτικές παρεμπόδισης εκ μέρους της VFH της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου από τους διανομείς της, η οποία συνίσταται σε απαγόρευση της χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων. Ειδικότερα, η VFH προέβη στις εξής πρακτικές:

α) Ολική απαγόρευση της χρήσης υπηρεσιών (ιστοσελίδων) σύγκρισης τιμών.

β) Έμμεση ολική απαγόρευση χρήσης των μηχανών αναζήτησης μέσω απαγόρευσης χρήσης των πλέον διαδεδομένων διαφημιστικών υπηρεσιών στις μηχανές αναζήτησης (ιδίως της υπηρεσίας Google AdWords – πλέον GoogleAds[76]).

Γενικό πλαίσιο

55. Προκαταρκτικά σημειώνεται ότι οι επιγραμμικοί δίαυλοι διακρίνονται σε διαφημιστικούς και πωλήσεων. Στην έννοια των επιγραμμικών διαύλων διαφήμισης εμπίπτουν οι διαδικτυακές υπηρεσίες – επιγραμμικές πλατφόρμες που δεν υποστηρίζουν άμεση λειτουργική δυνατότητα απευθείας αγοράς, αλλά παρέχουν στις προβαλλόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να προσελκύουν δυνητικούς πελάτες μέσω της ενημέρωσής τους και να τους ανακατευθύνουν στο διαδικτυακό κατάστημα της εκάστοτε προβαλλόμενης επιχείρησης (λιανοπωλητή), προκειμένου να ολοκληρωθεί απευθείας και εκτός του πλαισίου της πλατφόρμας η διαδικτυακή συναλλαγή - αγορά[77]. Στους δίαυλους επιγραμμικής διαφήμισης συγκαταλέγονται οι υπηρεσίες σύγκρισης τιμών και οι μηχανές αναζήτησης[78,79]. Οι ανωτέρω δίαυλοι επιγραμμικής διαφήμισης περιλαμβάνουν και επιμέρους διαφημιστικές υπηρεσίες, όπως στις μηχανές αναζήτησης την υπηρεσία Google Adwords/Ads. Μέσω της εν λόγω υπηρεσίας καθίσταται δυνατή η προνομιακή προβολή των διαδικτυακών καταστημάτων των διανομέων στα αποτελέσματα της αναζήτησης από τους καταναλωτές των προϊόντων του προμηθευτή[80].

56. Οι ως άνω επιγραμμικοί διαύλοι διαφήμισης – υπηρεσίες σύγκρισης τιμών και μηχανές αναζήτησης - παρέχουν τη δυνατότητα στους λιανοπωλητές να στοχεύουν πελάτες εκτός της φυσικής γεωγραφικής ζώνης εμπορικών δραστηριοτήτων τους, να τους ενημερώνουν σχετικά με τις προσφορές τους και να τους προσελκύουν στα διαδικτυακά τους καταστήματα ή σε άλλους διαύλους πωλήσεων[81]. Ειδικότερα, αφενός παρέχουν στους λιανοπωλητές τη δυνατότητα να αυξάνουν την προβολή τους και να δημιουργούν κίνηση στον διαδικτυακό τόπο τους και αφετέρου επιτρέπουν στους δυνητικούς πελάτες να αναζητούν λιανοπωλητές, να συγκρίνουν διαφορετικά προϊόντα και να συγκρίνουν προσφορές για το ίδιο προϊόν[82].

---

[76] Σημειώνεται ότι η υπηρεσία Google AdWords έχει μετονομαστεί σε Google Ads. Βλ. https://support.google.com/google-ads/answer/9028765?hl=en Για αναλυτικότερη παρουσίαση της υπηρεσίας Google Adwords, βλ. κατωτέρω, υποενότητες Υπόθεση *Asics* και ιδίως Υπόθεση *Guess.*

[77] Αντιθέτως, οι υπηρεσίες που επιτρέπουν στους χρήστες να πραγματοποιούν άμεσα αγορές με την παροχή λειτουργικών δυνατοτήτων πώλησης και αγοράς υπάγονται στις διαδικτυακές αγορές («*marketplaces*») και δεν εμπίπτουν στην έννοια των επιγραμμικών υπηρεσιών διαφήμισης, βλ. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/720, παρ. 332, 344.

[78] Άλλως και «επιγραμμικές πλατφόρμες» σύγκρισης τιμών και μηχανών αναζήτησης. Βλ. και Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π., υποσ. 26, σελ. 15

[79] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 203, 343 καθώς και Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π., παρ. 113.

[80] Βλ. και Frank Wijckmans and Filip Tuytschaever, Vertical Agreements in EU Competition Law, Fourth Edition, Oxford University Press, 2025, σελ. 406.

[81] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ).

[82] Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές, ό.π., παρ. 343. Βλ. και απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17.12.2018, υπόθεση AT.40428 – *Guess,* παρ. 120.

57. Όπως προαναφέρθηκε, οι επιγραμμικοί δίαυλοι διαφήμισης - υπηρεσίες σύγκρισης τιμών και μηχανές αναζήτησης - επιτρέπουν στους πελάτες να συγκρίνουν τις τιμές μεταξύ των λιανοπωλητών - εντείνοντας ιδίως τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό - και, ως εκ τούτου, είναι δημοφιλείς μεταξύ των καταναλωτών[83]. Εκμηδενίζουν το κόστος έρευνας για τους καταναλωτές, αυξάνοντας τις επιλογές και την ισχύ τους στην αγορά[84]. Παραθέτουν συχνά αξιολογήσεις χρηστών για τα προϊόντα/υπηρεσίες και τους λιανοπωλητές, παρέχοντας άμεση πληροφόρηση στον καταναλωτή για να υποβοηθηθεί στην επιλογή του. Οι ως άνω επιγραμμικοί δίαυλοι διαφήμισης λειτουργώντας ως διαμεσολαβητές ενθαρρύνουν τις πωλήσεις και αυξάνουν τη δυνατότητα εντοπισμού των προϊόντων και υπό αυτήν την έννοια είναι επιθυμητές και από τους προμηθευτές - παραγωγούς[85]. Παράλληλα έχουν καταστήσει ευκολότερη την πρόσβαση των λιανοπωλητών στους καταναλωτές.

Υπόθεση Asics

58. Ως προς την παρεμπόδιση αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου και ειδικότερα την απαγόρευση της χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων (πλατφόρμες μηχανών αναζήτησης και σύγκρισης τιμών) , η οποία δεν ρυθμιζόταν ρητά στον προϊσχύσαντα Κανονισμό (ΕΕ) 330/2010, η Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού έκρινε στην απόφασή της επί της υπόθεσης *Asics*[86] ότι α) η γενική απαγόρευση της χρήσης ιστοσελίδων («*μηχανών*») σύγκρισης τιμών και β) η απαγόρευση χρήσης εμπορικών ονομασιών της ASICS ως λέξεων - κλειδιών από διανομείς της στο πλαίσιο επί πληρωμή διαφήμισης σε μηχανές αναζήτησης, ιδίως μέσω Google AdWords[87], συνιστούσαν εξ αντικειμένου περιορισμούς και περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας.

59. Η γενική απαγόρευση της χρήσης μηχανών σύγκρισης τιμών στο σύστημα επιλεκτικής διανομής της ASICS συνιστούσε, κατά τη Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού, έναν μείζονα περιορισμό στις διαδικτυακές πωλήσεις. Δεδομένου του απεριόριστου εύρους προϊόντων που είναι διαθέσιμα διαδικτυακά και του πλήθους των λιανοπωλητών που δραστηριοποιούνται και μέσω του διαδικτύου, είναι απαραίτητο για τους τελικούς καταναλωτές που αξιολογούν κριτήρια, όπως την τιμή, να κάνουν χρήση ειδικών μηχανών αναζήτησης που θα τους επιτρέψουν να επιλέξουν τις κατάλληλες προσφορές. Οι μηχανές σύγκρισης τιμών είναι ιδιαίτερα σημαντικές από αυτή την άποψη, καθόσον, ακόμη κι εάν δεν αξιολογούν όλες τις διαθέσιμες διαδικτυακές προσφορές αλλά μόνον εκείνες των συνδεδεμένων με αυτές διανομέων (λιανοπωλητών), δίνουν τη δυνατότητα στους τελικούς καταναλωτές να επιβλέπουν την τιμολόγηση των διανομέων με λιγότερη προσπάθεια, επιλέγοντας προσφορές που θεωρούν εύλογες. Εξάλλου, συχνά οι μηχανές σύγκρισης τιμών χρησιμοποιούνται ως μηχανές αναζήτησης προϊόντων και προμηθευτών[88].

---

[83] Βλ. Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π., παρ. 416
[84] Βλ. Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π., παρ. 115.
[85] Βλ. Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π., παρ. 416.
[86] Βλ. Bundeskartellamt (Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού), *Asics*, υπόθ. B2-98/11, απόφαση της 26.8.2015, δημοσιευθείσα στις 13 Ιανουαρίου 2016, διαθέσιμη σε: https://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Entscheidung/EN/Fallberichte/Kartellverbot/2016/B2-98-11.pdf?__blob=publicationFile&v=2. Βλ. και το από 25.01.2016 δελτίο τύπου αυτής. Η απόφαση επικυρώθηκε από το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο του Ντίσελντορφ ως προς το σκέλος της απαγόρευσης χρήσης *«μηχανών»* σύγκρισης τιμών, ενώ άφησε ανοικτό το θέμα της απαγόρευσης χρήσης της υπηρεσίας Google AdWords, βλ. την απόφασή του KVZ 41/17 της 12ης Δεκεμβρίου 2017.
[87] Η εν λόγω απαγόρευση περιγράφεται και ως «*brand-bidding*» απαγόρευση/περιορισμός. Βλ. Frank Wijckmans and Filip Tuytschaever, ό.π., σελ. 406, 408 και αναλυτικότερα κατωτέρω υποενότητα Υπόθεση *Guess*.
[88] Η εν λόγω απαγόρευση δεν δικαιολογείται ούτε από ποιοτικούς παράγοντες, όπως η προστασία της εικόνας και της φήμης των προϊόντων ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά μέσο επίλυσης του free riding.

60. Η απαγόρευση της χρήσης των μηχανών σύγκρισης τιμών, κατά την άποψη της Γερμανικής Αρχής Ανταγωνισμού, περιόρισε τις διαδικτυακές πωλήσεις από τους διανομείς στους τελικούς καταναλωτές και περιόρισε τη διαφάνεια των τιμών όχι μόνο στο διαδικτυακό εμπόριο, αλλά και στο εμπόριο στα φυσικά καταστήματα και κατέτεινε στον περιορισμό του ενδοσηματικού και του διασηματικού ανταγωνισμού.

61. Περαιτέρω, η απαγόρευση χρήσης εμπορικών ονομασιών της Asics ως λέξεων – κλειδιών από διανομείς της στο πλαίσιο επί πληρωμή διαφήμισης σε μηχανές αναζήτησης, ιδίως μέσω Google AdWords, συνιστούσε, επίσης, κατά τη Γερμανική Αρχή Ανταγωνισμού, έναν μείζονα περιορισμό στη δυνατότητα των εξουσιοδοτημένων διανομέων να πραγματοποιήσουν διαδικτυακές πωλήσεις σε τελικούς καταναλωτές. Τα μέτρα αυτά θα είχαν επιτρέψει στους εξουσιοδοτημένους διανομείς της ASICS να βελτιώσουν σημαντικά τη δυνατότητα εντοπισμού των διαδικτυακών τους προσφορών από τους τελικούς καταναλωτές, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέους πελάτες μέσω του διαδικτύου. Με την απαγόρευση αυτών των μέτρων per se[89] οι εξουσιοδοτημένοι διανομείς της ASICS περιορίστηκαν στη δυνατότητά τους να προσεγγίζουν πελάτες εκτός της γεωγραφικής περιοχής δραστηριοποίησής τους μέσω του διαδικτύου[90]. Το αντικείμενο της ως άνω απαγόρευσης ήταν ο περιορισμός των διαδικτυακών πωλήσεων των διανομέων προς τους τελικούς καταναλωτές. Μια per se απαγόρευση της χρήσης εμπορικών ονομασιών είναι εκ της φύσεώς της ικανή να περιορίσει τις διαδικτυακές πωλήσεις των διανομέων. Δεδομένου ότι στο σύστημα διανομής της ASICS απαγορεύονταν όλες οι μορφές διαδικτυακής διαφήμισης που χρησιμοποιούσαν τα εμπορικά σήματα του κατασκευαστή, οι διαδικτυακές προσφορές των διανομέων ήταν σημαντικά δυσκολότερο να εντοπιστούν.

62. Επομένως, συνολικά, σύμφωνα με το άρθρο 4 γ) του προϊσχύσαντος Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, οι ως άνω περιορισμοί δεν ήταν δυνατόν να τύχουν ομαδικής απαλλαγής[91].

Υπόθεση Guess

63. Ειδικά ως προς την απαγόρευση χρήσης των μηχανών αναζήτησης, επισημαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε στην υπόθεση *Guess*[92] ότι η υπηρεσία Google AdWords αποτελεί τη μεγαλύτερη και πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη υπηρεσία διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις («*online search advertising service*»). Η ως άνω υπηρεσία επιτρέπει στους οικονομικούς φορείς (π.χ. προμηθευτές, διανομείς), μέσω της δέσμευσης (κατοχύρωσης) ή της υποβολής προσφοράς (σε

[89] Δηλαδή ανεξάρτητα από το αν πληρούσαν συγκεκριμένες απαιτήσεις ως προς τη μορφή της διαφήμισης και της ιστοσελίδας τρίτου / μηχανής αναζήτησης.

[90] Η εν λόγω απαγόρευση δεν δικαιολογείται ούτε με βάση την αρχή της ισοδυναμίας των επιβαλλόμενων στους εξουσιοδοτημένους διανομείς κριτηρίων για τις πωλήσεις μέσω διαδικτύου και μέσω παραδοσιακών - φυσικών καταστημάτων ούτε από ποιοτικούς παράγοντες σχετικά με τη διανομή (π.χ. παρουσίαση προϊόντος, υπηρεσίες εξυπηρέτησης πελατών), αλλά ούτε και υπό το πρίσμα του δικαίου των σημάτων και της χρήσης τους.

[91] Ομοίως, η Ευρ. Επιτροπή αναγνώρισε κατόπιν έρευνάς της στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου ότι οι συμβατικές ρήτρες που είτε ρητώς είτε de facto απαγορεύουν σε έναν λιανοπωλητή τη χρήση του διαδικτύου ως μέσου εμπορίας («*marketing*») συνιστούν περιορισμούς εκ του αντικειμένου κατά το άρθρο 101 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ και ιδιαίτερα σοβαρούς (hardcore) περιορισμούς κατά την έννοια του άρθρου 4 στοιχεία (β) και (γ) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010Βλ. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT, Accompanying the document Report from the Commission to the Council and the European Parliament Final report on the E-commerce Sector Inquiry, SWD (2017) 154 fin., παρ. 345 και ειδικά για εργαλεία σύγκρισης τιμών παρ. 551-552. Βλ. και Frank Wijckmans and Filip Tuytschaever, ό.π., σελ. 410.

[92] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής της 17.12.2018, υπόθεση AT.40428 - Guess, ιδίως παρ. 40-41 επ.

δημοπρασία)[93] για μία ή περισσότερες λέξεις-κλειδιά (π.χ. Guess, Guess υποδήματα), να εξασφαλίζουν την εμφάνιση ενός διαφημιστικού συνδέσμου προς τον ιστότοπό τους κάθε φορά που ένας χρήστης του διαδικτύου εισάγει μία ή περισσότερες από αυτές τις λέξεις ως αίτημα - ερώτημα στη μηχανή αναζήτησης της Google. Όπως αναφέρεται στην ως άνω απόφαση, οι διαφημιστικοί σύνδεσμοι εμφανίζονται στις γενικές σελίδες αποτελεσμάτων αναζήτησης της Google, συνήθως δίπλα στα λεγόμενα γενικά/φυσικά (οργανικά) αποτελέσματα αναζήτησης.

64. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάνθηκε[94] ότι σκοπός του περιορισμού της υπηρεσίας διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις ήταν αφενός η μείωση της ανταγωνιστικής πίεσης που ασκούσαν οι εξουσιοδοτημένοι διανομείς (λιανοπωλητές) στις διαδικτυακές λιανικές πωλήσεις της Guess και αφετέρου ο περιορισμός των διαφημιστικών δαπανών της Guess. Κατά συνέπεια, ο ως άνω περιορισμός δεν ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί τον θεμιτό σκοπό του συστήματος επιλεκτικής διανομής της Guess, όπως ισχυρίστηκε η ίδια, ήτοι την προστασία της εικόνας του εμπορικού σήματός της[95].

65. Περιορίζοντας σε μεγάλο βαθμό τη χρήση της υπηρεσίας διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις από τους εξουσιοδοτημένους διανομείς της, η Guess περιόρισε την ευρεσιμότητα («*findability*») και, εν τέλει, τη βιωσιμότητα των διανομέων που πωλούσαν τα προϊόντα της διαδικτυακά. Ενώ οι διανομείς της Guess μπορούσαν κατ’ αρχήν να πωλούν διαδικτυακά, στερήθηκαν τη δυνατότητα να δημιουργούν αποτελεσματικά επισκεψιμότητα («*generate traffic*») στις δικές τους ιστοσελίδες μέσω υπηρεσίας διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις. Αυτό περιόρισε τη δυνατότητά τους να πωλούν τα συμβατικά προϊόντα σε πελάτες, ιδίως εκτός της συμβατικής περιοχής ή του τομέα δραστηριότητάς τους.

66. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι ο περιορισμός της υπηρεσίας διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις, εξεταζόμενος στο πλαίσιό του, είχε ως αντικείμενό του[96] τη μείωση της δυνατότητας των εξουσιοδοτημένων διανομέων να διαφημίζουν και τελικώς να πωλούν τα συμβατικά προϊόντα σε πελάτες, ιδίως εκτός της συμβατικής περιοχής ή του τομέα δραστηριότητάς τους και τον περιορισμό του ενδοσηματικού ανταγωνισμού[97]. Ως εκ τούτου, ο ως άνω περιορισμός είχε ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 101 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ[98]. Επισημαίνεται ότι το αντικείμενό του ήταν η κατάτμηση της αγοράς, δεδομένου ότι περιόριζε τη δυνατότητα των εξουσιοδοτημένων διανομέων να πωλούν τα συμβατικά προϊόντα είτε ενεργητικά είτε παθητικά (ανάλογα με το στοχευμένο κοινό ή τη στοχευμένη γεωγραφική περιοχή). Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 4 γ) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, ο εν λόγω περιορισμός δεν ήταν δυνατόν να τύχει ομαδικής απαλλαγής.

Υπόθεση *Caudalie*

67. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έκρινε στην υπόθεση Caudalie[99] ότι η παρεμπόδιση της εξ ολοκλήρου χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων και δη υπηρεσιών και εργαλείων σύγκρισης τιμών συνιστά περιορισμό στην αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου. Πρόκειται για περιορισμό

[93] Εξ αυτού του του λόγου η σχετική απαγόρευση απαντάται και ως *«brand-bidding»* απαγόρευση/περιορισμός. Βλ. Frank Wijckmans and Filip Tuytschaever, ό.π., σελ. 406, 408.
[94] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής, *Guess*, ό.π., παρ. 118-126 και 157.
[95] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής, *Guess,* ό.π., παρ. 114-115.
[96] Βλ. και απόφαση ΔΕΕ C-67/13 P, CB κατά Επιτροπής , σκ. 48 έως 54.
[97] Βλ. και απόφαση ΔΕΕ C-439/09, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, σκ. 47.
[98] Βλ. απόφαση Ευρ. Επιτροπής, Guess, ό.π, παρ. 126, 157.
[99] Βλ. απόφαση ΕΑ 824/2023, παρ. 102.

ιδιαίτερης σοβαρότητας (hardcore restriction) υπό την έννοια του άρθρου 4 στοιχείο γ) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 και ήδη του άρθρου 4 στοιχείο ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720.

Κανονισμός (ΕΕ) 2022/720

68. Οι ως άνω περιορισμοί που αφορούν στη χρήση του διαδικτύου και, υπό το πρίσμα του προϊσχύσαντος Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 και κατά νομολογιακή διάπλαση, θεωρούνταν περιορισμοί των ενεργητικών και παθητικών πωλήσεων[100], ρυθμίζονται πλέον ρητά στον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/720, σε συνδυασμό με τις σχετικές ερμηνευτικές Κατευθυντήριες Γραμμές.
69. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2022/720 αντανακλά την αυξανόμενη σημασία του ηλεκτρονικού εμπορίου, ήτοι την επιγραμμική πώληση και διαφήμιση αγαθών και υπηρεσιών[101]. Επισημαίνεται ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο συμβάλλει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς («*market integration*»), καθώς διευρύνει την πελατειακή εμβέλεια των προμηθευτών, αλλά και των αγοραστών – διανομέων, πέραν των περιοχών εξυπηρέτησης των φυσικών τους καταστημάτων.
70. Ειδικότερα, το άρθρο 4 στοιχ. ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720 απαγορεύει στον προμηθευτή να παρεμποδίζει την αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου από τον αγοραστή ή τους πελάτες του για την πώληση των αναφερόμενων στη σύμβαση αγαθών ή υπηρεσιών, ανεξαρτήτως συστήματος διανομής, με την επιφύλαξη της δυνατότητας επιβολής στον αγοραστή περιορισμών στην επιγραμμική διαφήμιση, εφόσον όμως αυτοί δεν έχουν ως σκοπό την παρεμπόδιση της εξ ολοκλήρου χρήσης ενός επιγραμμικού διαφημιστικού διαύλου[102].
71. Η εν λόγω απαγόρευση εκ μέρους του προμηθευτή θεωρείται ότι περιορίζει τη γεωγραφική περιοχή ή την πελατεία, στην οποία τα αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες μπορούν να πωληθούν ή παρασχεθούν.
72. Συνεπώς, η παρεμπόδιση της εξ ολοκλήρου χρήσης ενός ή περισσότερων επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων από τον αγοραστή, όπως των υπηρεσιών σύγκρισης τιμών ή των μηχανών αναζήτησης, είτε άμεση είτε έμμεση, π.χ. μέσω υποχρέωσης περί μη χρήσης των εμπορικών σημάτων ή των εμπορικών ονομασιών του προμηθευτή για την υποβολή προσφορών προς εμφάνιση του αγοραστή σε μηχανές αναζήτησης, συνιστά περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας κατά το άρθρο 4 στοιχ. ε) σημείο ii του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720[103]. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η απαγόρευση της χρήσης των πλέον διαδεδομένων διαφημιστικών υπηρεσιών σε συγκεκριμένο επιγραμμικό διαφημιστικό δίαυλο μπορεί να ισοδυναμεί, επίσης, με περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας, εφόσον

---

[100] Άρθρο 4 περ. β) και γ) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010: «*Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 δεν ισχύει για τις κάθετες συμφωνίες οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες που υπόκεινται στον έλεγχο των μερών, έχουν ως αντικείμενο: […] β) τον περιορισμό όσον αφορά την περιοχή στην οποία, ή τους πελάτες στους οποίους, ένας αγοραστής που συμμετέχει στη συμφωνία δύναται, με την επιφύλαξη περιορισμού στον τόπο της εγκατάστασής του, να πωλεί τα αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες… γ) τον περιορισμό των ενεργητικών ή παθητικών πωλήσεων σε τελικούς χρήστες από τα μέλη επιλεκτικού συστήματος διανομής που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο λιανικής πωλήσεως, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα απαγόρευσης σε μέλος του δικτύου που ασκεί τις δραστηριότητές του από μη εγκεκριμένο σημείο εγκατάστασης*». Βλ. και C-439/09, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS κατά Président de l’Autorité de la concurrence, σκ. 54.

[101] Βλ. και Frank Wijckmans and Filip Tuytschaever, ό.π., σελ. 381.

[102] Σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720 στους μη απαλλασσόμενους περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας περιλαμβάνονται και οι περιορισμοί που έχουν ως σκοπό: *«την παρεμπόδιση της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου από τον αγοραστή ή τους πελάτες του για την πώληση των αναφερόμενων στη σύμβαση αγαθών ή υπηρεσιών, καθόσον περιορίζει τη γεωγραφική περιοχή ή την πελατεία στην οποία τα αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες μπορούν να πωληθούν κατά την έννοια των στοιχείων β), γ) ή δ), με την επιφύλαξη της δυνατότητας επιβολής στον αγοραστή: …ii) περιορισμών στην επιγραμμική διαφήμιση που δεν έχουν ως σκοπό την παρεμπόδιση της εξ ολοκλήρου χρήσης ενός επιγραμμικού διαφημιστικού διαύλου».*

[103] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ).

οι υπόλοιπες υπηρεσίες του εν λόγω διαφημιστικού διαύλου δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να προσελκύσουν πελάτες στο διαδικτυακό κατάστημα του αγοραστή[104].

73. Οι ανωτέρω περιορισμοί έχουν ως στόχο να εμποδίσουν την αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου από τον αγοραστή για την πώληση των συμβατικών αγαθών ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή σε συγκεκριμένους πελάτες, καθώς περιορίζουν τη δυνατότητα του αγοραστή να στοχεύει δυνητικούς πελάτες εκτός της φυσικής γεωγραφικής ζώνης εμπορικών δραστηριοτήτων του, να τους ενημερώνει σχετικά με τις προσφορές του και να τους προσελκύει στο διαδικτυακό του κατάστημα ή σε άλλους διαύλους πωλήσεων[105].

74. Συναφώς, με την απαγόρευση προώθησης προϊόντων μέσω των επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων των υπηρεσιών σύγκρισης τιμών και των μηχανών αναζήτησης περιορίζονται οι επιλογές των καταναλωτών ως προς τις τιμές, καθώς περιορίζονται οι δυνατότητες των λιανοπωλητών να προσεγγίζουν περισσότερους πελάτες μέσω των ανωτέρω διαύλων. Και τούτο, διότι οι πελάτες που δεν γνωρίζουν το διαδικτυακό κατάστημα του εκάστοτε λιανοπωλητή δύνανται να το επιλέξουν για τις διαδικτυακές αγορές τους, εκμεταλλευόμενοι την αυξημένη δυνατότητα εντοπισμού τους[106], καθώς και την άμεση σύγκριση τιμών των προϊόντων που προσφέρονται από διαφορετικούς διανομείς. Μάλιστα, ακριβώς επειδή οι τελικοί καταναλωτές χρησιμοποιούν τους ως άνω επιγραμμικούς διαύλους διαφήμισης για την αναζήτηση προϊόντων και τη σύγκριση τιμών μεταξύ των εκάστοτε διανομέων, η αποτροπή της χρήσεως εργαλείων συγκρίσεως των τιμών και μηχανών αναζήτησης οδηγεί σε ζημία των καταναλωτών, η οποία συνίσταται στην αύξηση του κόστους αναζήτησης προϊόντων και στην άμβλυνση του ανταγωνισμού ως προς τις τιμές ή σε στεγανοποίηση της αγοράς, γεγονός που μπορεί να διευκολύνει τις διακρίσεις ως προς τις τιμές, επηρεάζοντας εν τέλει τον διασηματικό ανταγωνισμό και τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό [107].

75. Συνεπώς, αντίστοιχοι περιορισμοί, ως περιορισμοί ιδιαίτερης σοβαρότητας, δεν τυγχάνουν του ευεργετήματος της απαλλαγής σύμφωνα με τον προϊσχύσαντα Κανονισμό (ΕΕ) 330/2010 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/720[108].

VI.4 ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

76. Κατά πάγια νομολογία, παραβίαση της απαγορευτικής διάταξης των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ δεν στοιχειοθετείται μόνο από μεμονωμένη ενέργεια, αλλά και από μία αλληλουχία διαδοχικών πράξεων ή ακόμη και από μια συνεχή, αδιάλειπτη συμπεριφορά, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι τα επιμέρους στοιχεία τους συνθέτουν μία ενιαία παράβαση[109]. Η έννοια της «ενιαίας

---

[104] Συναφώς, σημειώνεται ότι η εκτίμηση αν ένας περιορισμός είναι ιδιαίτερης σοβαρότητας κατά την έννοια του άρθρου 4 στοιχείο ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720 μπορεί να λαμβάνει υπόψη το περιεχόμενο και το πλαίσιο του περιορισμού, αλλά δεν μπορεί να εξαρτάται από περιστάσεις που αφορούν ειδικά μια αγορά ή από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μετεχόντων στην κάθετη συμφωνία μερών. Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 203.

[105] Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ).

[106] Βλ. και απόφαση Ευρ. Επιτροπής, Guess, ό.π., παρ. 120 επ., 157.

[107] Πρβλ. τις νέες Κατευθυντήριες του Κανονισμού 720/2022, ό.π., παρ. 347, καθώς και Κλαδική Έρευνα Ηλ. Εμπορίου, ό.π, παρ. 416 και 421 επ.

[108] Διευκρινίζεται ότι ο ανωτέρω προϊσχύσας Κανονισμός (ΕΕ) 330/2010 είναι δυνατόν να εφαρμόζεται και λόγω της μεταβατικής περιόδου του άρθρου 10 του Κανονισμού 720/2022, σύμφωνα με το οποίο: *«Η απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιουνίου 2022 έως την 31η Μαΐου 2023 επί συμφωνιών που είναι ήδη σε ισχύ την 31η Μαΐου 2022 και οι οποίες δεν πληρούν μεν τις προϋποθέσεις απαλλαγής βάσει του παρόντος κανονισμού, αλλά, την 31η Μαΐου 2022, πληρούσαν τις προϋποθέσεις απαλλαγής που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 330/2010».*

[109] Βλ. ΓενΔΕΕ Τ- 410/09 Almamet GmbH Handel mit Spanen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής, σκ. 152 και νομολογία στην οποία παραπέμπει.

και διαρκούς παραβάσεως», όπως αυτή αναγνωρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, προϋποθέτει την ύπαρξη ενός «συνολικού σχεδίου», στο οποίο εντάσσονται διάφορες πράξεις, λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού, ανεξαρτήτως του ότι ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς ενεργειών ή η διαρκής αυτή συμπεριφορά θα μπορούσαν να συνιστούν και αφ’ εαυτών παράβαση των εν λόγω άρθρων[110].

77. Όσον αφορά στη διαπίστωση ότι τελέσθηκε μια ενιαία παράβαση, αρκεί να αποδειχθεί ότι οι επίμαχες συμφωνίες/ εναρμονισμένες πρακτικές – μολονότι ενδέχεται να αφορούν ακόμη και σε διαφορετικά προϊόντα, υπηρεσίες ή εδάφη - εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο, το οποίο οι οικείες επιχειρήσεις έθεσαν εν γνώσει τους σε εφαρμογή, προκειμένου να επιτύχουν έναν κοινό, αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό[111]. Επιπλέον, ειδικά όσον αφορά τα διαφορετικά προϊόντα, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τη νομολογία, ενιαία και διαρκής παράβαση στοιχειοθετείται ακόμα και στην περίπτωση που η παράβαση εκτείνεται σε διαφορετικά προϊόντα, τα οποία περιλαμβάνονται σε διαφορετικές σχετικές αγορές[112].

78. Συναφώς έχουν ληφθεί υπόψη πολλά κριτήρια όπως, μεταξύ άλλων, η ταύτιση αντικειμένου[113], προϊόντων και υπηρεσιών, στις οποίες αφορούν οι επίμαχες πρακτικές[114], η σύμπτωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων που τις εκπροσωπούν[115], η μεταχείριση των ίδιων μεθόδων για την εφαρμογή τους[116] και η ταύτιση του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής των επίμαχων πρακτικών[117]. Τυχόν μεταβολή στις πρακτικές τέλεσης της παράβασης, μεταβλητότητα στην ένταση και στα χαρακτηριστικά τους ή μεταβολή στον αριθμό και την ταυτότητα των

---

[110] Βλ. ΔΕΕ C-702/19 P, Silver Plastics GmbH & Co. KG, σκ. 81, Villeroy & Boch κατά Επιτροπής, C-644/13 P, σκ. 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, C- 49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA, σκ. 81.

[111] Βλ, σχετικώς, απόφαση ΔΕΕ C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 258 και 260, καθώς και αποφάσεις C105/04 P Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied κατά Επιτροπής, σκ. 110 και C- 441/11 Επιτροπή κατά Verhuizingen Coppens NV, σκ. 41. Βλ. επίσης ΠΕΚ T-204/08 και T-212/08, Team Relocations NV κατά Επιτροπής, σκ. 36, η οποία επικυρώθηκε με την απόφαση ΔΕΕ C-444/11P, Team Relocations κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 49 επ., ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 58. Βλ. σχετικά και ΓενΔΕΕ T-101/05 και T-111/05 BASF AG και UCB SA κατά Επιτροπής, σκ. 180.

[112] Βλ. Απόφαση ΕΑ 838/2023, παρ. 120 καθώς και ΠΕΚ T-410/09, Almamet κατά Επιτροπής και νομολογία στην οποία παραπέμπει, σκ. 173, όπου αναφέρεται σχετικά «It must be noted that the case-law contains examples of single infringements of the competition rules relating to several products which are not substitutable. Thus, in Case C-113/04 P Technische Unie v Commission [2006] ECR I-8831, paragraphs 4, 170, 171, 173, 180 and 185, the Court upheld the finding that the acts at issue, relating to the wholesale electrotechnical fittings market, were part of a single infringement. It must be pointed out that the notion of ‘electrotechnical fittings’ encompasses a number of products which are clearly not all substitutable. Likewise, in its judgment in Case T-334/94 Sarrió v Commission [1998] ECR II-1439, paragraphs 2 to 5, 158 and 164 to 175 – those aspects of which were not set aside in Case C-291/98 P Sarrió v Commission [2000] ECR I-9991 – the General Court upheld the Commission’s finding that the acts it had identified, relating to three distinct types of product which were not substitutable, formed part of a single and continuous infringement of the competition rules».

[113] Βλ. συναφώς ΔΕΚ C-113/04 P, Technische Unie κατά Επιτροπής, σκ. 170 και 171, και ΠΕΚ, T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, σκ. 312.

[114] Βλ. συναφώς ΠΕΚ T-71/03, T-74/03, T-87/03 και T-91/03, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 118, 119 και 124, και T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, ό.π., σκ. 312. Για διαφορετικά προϊόντα, βλ. Απόφαση Ευρ. Επιτροπής COMP /F/ 38620- Υπεροξείδιο του υδρογόνου και υπερβορικό άλας, παρ. 98, ΓενΔΕΕ T- 410/09 Almamet GmbH Handel mit Spanen und Pulvern aus Metall κατά Επιτροπής, σκ. 170-175, T-15/02 BASF κατά Επιτροπής, σκ.76-77.

[115] Βλ. ΠΕΚ T-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, σκ. 312.

[116] Βλ. ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 60 και νομολογία στην οποία παραπέμπει. βλ. χαρακτηριστικά ΠΕΚ T-385/06 Aalberts κατά Επιτροπής, σκ. 83-106.

[117] Βλ. ΓενΔΕΕ T-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 60. Για διακριτές τοπικές αγορές βλ. ΓενΔΕΕ T-25/95 κλπ Cimenteries CBR κατά Επιτροπής, σκ. 4122.

συμμετεχουσών επιχειρήσεων, δεν σηματοδοτεί την άρση του ενιαίου χαρακτήρα της παράβασης[118]. Τα στοιχεία και οι περιστάσεις που κρίνονται συναφή πρέπει να εξετάζονται στο σύνολό τους για την εξαγωγή συμπεράσματος[119].

79. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως, επιτρέπεται η επιβολή από την αρχή ανταγωνισμού προστίμου για το σύνολο της ληφθείσας υπόψη παραβατικής περιόδου και καθορισμού της ημερομηνίας ενάρξεως της προθεσμίας παραγραφής από την ημερομηνία από την οποία έπαυσε η διαρκής παράβαση[120].

VI.5 ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ

80. Οι συμβάσεις της VFH με τους διανομείς της περιέχουν τους ως άνω όρους, οι οποίοι αφορούν σε πρακτικές παρεμπόδισης της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου, η οποία συνίστατο σε απαγόρευση της χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων στο πλαίσιο κάθετης σύμπραξης. Ειδικότερα, η VFH, διά των ως άνω συμβατικών όρων, προέβη σε:

α) Ολική απαγόρευση της χρήσης υπηρεσιών (ιστοσελίδων) σύγκρισης τιμών.

β) Έμμεση ολική απαγόρευση χρήσης των μηχανών αναζήτησης μέσω απαγόρευσης χρήσης των πλέον διαδεδομένων διαφημιστικών υπηρεσιών στις μηχανές αναζήτησης (ιδίως της υπηρεσίας Google AdWords[121]), κατά παράβαση των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

81. Οι ανωτέρω πρακτικές της VFH συνιστούν μία ενιαία και διαρκή παράβαση, καθώς συντρέχουν οι προεκτεθείσες σχετικές προϋποθέσεις[122]. Συγκεκριμένα, οι ως άνω συμβάσεις της VFH με τους διανομείς της, μολονότι αφορούσαν σε διαφορετικά προϊόντα διαφορετικών σχετικών προϊοντικών αγορών, ήτοι σχολικές τσάντες - κασετίνες ή/και είδη επώνυμης ένδυσης – υπόδησης, περιείχαν ταυτόσημους όρους στο πλαίσιο της ενιαίας εμπορικής πολιτικής της και κάλυπταν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Ως εκ τούτου, η ανωτέρω ενιαία και διαρκής παράβαση διήρκησε από 15.04.2018 έως 30.09.2022.

82. Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω[123], ο αποκλεισμός της δυνατότητας χρήσης υπηρεσιών σύγκρισης τιμών και μηχανών αναζήτησης περιορίζει τη δυνατότητα του διανομέα να πωλεί σε πελάτες που βρίσκονται εκτός της φυσικής γεωγραφικής ζώνης του και επιθυμούν να πραγματοποιούν διαδικτυακές αγορές. Η παρεμπόδιση της χρήσης υπηρεσιών σύγκρισης τιμών και μηχανών

---

[118] Βλ. ΓενΔΕΕ Τ-385/06 Aalberts κατά Επιτροπής, σκ.83-106, που έγινε δεκτή στο σημείο αυτό από το ΔΕΕ C-287/11 P, Επιτροπή κατά Aalberts κ.α.

[119] Βλ. ΠΕΚ Τ-259/02 κλπ Raiffeissen Zentralbank Osterreich κ.α. κατά Επιτροπής.

[120] Βλ. ΓενΔΕΕ Τ-147/09 και 148 /09, Trelleborg Industrie SAS κ.α. κατά Επιτροπής, σκ. 62. Βλ. επίσης τις Προτάσεις του Γεν. Εισαγγελέα Κοσμά στην υπόθεση C- 49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni SpA, σκ.80.

[121] Η συγκεκριμένη απαγόρευση των πλέον διαδομένων διαφημιστικών υπηρεσιών Google AdWords και άλλων αντιστοίχων αφορά κατ’ ουσία την απαγόρευση χρήσης των εμπορικών σημάτων και των διακριτικών γνωρισμάτων της VFH για την υποβολή προσφορών (σε δημοπρασία) από τους διανομείς της προς εμφάνισή τους στις μηχανές αναζήτησης, ήτοι σε ολόκληρο τον επιγραμμικό διαφημιστικό δίαυλο των μηχανών αναζήτησης. Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ). Κατ’ επέκταση, παρέλκει η εξέταση αν οι υπόλοιπες υπηρεσίες των μηχανών αναζήτησης δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να προσελκύσουν πελάτες στο διαδικτυακό κατάστημα των διανομέων, προκειμένου να στοιχειοθετείται περιορισμός ιδιαίτερης σοβαρότητας. Βλ. σχετικά Κατευθυντήριες Γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ), τελευταίο εδάφιο.
Δέον να υπομνησθεί ότι η Ευρ. Επιτροπή έχει αποφανθεί ότι η υπηρεσία Google AdWords αποτελεί τη μεγαλύτερη και πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη υπηρεσία διαφήμισης στις διαδικτυακές αναζητήσεις. Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές, ό.π., παρ. 206 ζ). Βλ. απόφαση της Ευρ. Επιτροπής, Guess, ιδίως παρ. 40-41 επ, 126, 157. Βλ. και ανωτέρω ενότητα *«VI.3.4. ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ»*.

[122] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«VI.4 ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ»*

[123] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«VI.3.4. ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ»*.

αναζήτησης σε μια κάθετη συμφωνία περιορίζει τη δυνατότητα του διανομέα να απευθύνεται σε δυνητικούς πελάτες, να τους ενημερώνει σχετικά με τα προϊόντα που προσφέρει και να τους κατευθύνει στο διαδικτυακό του τόπο. Επομένως, οι ως άνω απαγορεύσεις παρεμποδίζουν τον εκάστοτε διανομέα να επιλέξει ελεύθερα τον τρόπο διάθεσης των προϊόντων του μέσω του διαδικτύου και αντίστοιχα περιορίζει τις επιλογές αναζήτησης του τελικού καταναλωτή, αποκλείοντας τους εν λόγω επιγραμμικούς διαύλους διαφήμισης από τα κανάλια προώθησης των οικείων προϊόντων και περιορίζοντας κατ’ επέκταση τον ανταγωνισμό. Ο αποκλεισμός αυτός συνεπάγεται εντέλει ζημία των καταναλωτών, η οποία συνίσταται στην αύξηση του κόστους αναζήτησης προϊόντων και στην άμβλυνση του ανταγωνισμού ως προς τις τιμές ή σε στεγανοποίηση της αγοράς, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει εν τέλει το διασηματικό και τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, καταργείται στην πράξη η ωφέλεια που αποκομίζουν οι καταναλωτές από τη χρήση ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών και μηχανών αναζήτησης, καθώς οι συγκεκριμένοι διαφημιστικοί δίαυλοι επιτρέπουν στους καταναλωτές να συγκεντρώνουν άμεσα πληροφορίες σχετικά με τα διαθέσιμα προϊόντα και τις τιμές και να προχωρούν στην επιλογή της προσφοράς που εκλαμβάνουν ως πιο κατάλληλη και συμφέρουσα. Με τον τρόπο αυτό, οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών και οι μηχανές αναζήτησης εντείνουν τη διαφάνεια των τιμών στο ψηφιακό περιβάλλον, ενισχύοντας τον ενδοσηματικό και τον διασηματικό ανταγωνισμό.

83. Οι ανωτέρω πρακτικές συνιστούν περιορισμό ιδιαίτερης σοβαρότητας, υπό την έννοια του άρθρου 4 στοιχείο β) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 και ήδη του άρθρου 4 στοιχείο ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720 σχετικά με κάθετες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές.

84. Περαιτέρω, ο καθολικός περιορισμός (ολική απαγόρευση) της χρήσης των ως άνω επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων (είτε άμεσος είτε έμμεσος), ως ιδιαίτερης σοβαρότητας και εξ αντικειμένου περιορισμός του ανταγωνισμού[124], θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά[125].

85. Ως εκ τούτου, η εν λόγω σύμπραξη δεν δύναται να τύχει της ομαδικής απαλλαγής του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010, όπως και του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720, ούτε ατομικής απαλλαγής κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1 παρ. 3 του ν. 3959/2011 και 101 παρ. 3 ΣΛΕΕ, καθότι δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις[126]. Για τον ίδιο λόγο δεν απαλλάσσεται ούτε επί τη βάσει του «ασφαλούς λιμένα» που ισχύει για τις συμφωνίες ήσσονος σημασίας, οι οποίες δεν περιορίζουν σημαντικά τον ανταγωνισμό σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ[127].

86. Η εταιρεία ρητά και ανεπιφύλακτα αποδέχεται και αναγνωρίζει ότι προέβη σε απαγόρευση της χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων από τους διανομείς της, ήτοι των υπηρεσιών σύγκρισης τιμών και μηχανών αναζήτησης, κατά τα ανωτέρω αναλυτικώς περιγραφόμενα, συνομολογώντας ότι οι εξεταζόμενες πρακτικές της συνιστούν κάθετους περιορισμούς ιδιαίτερης σοβαρότητας που εμπίπτουν στο άρθρο 4 στοιχείο β) του Κανονισμού (ΕΕ) 330/2010 και ήδη ρητά στο άρθρο 4 στοιχείο ε) του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/720, όπως συμπληρώνεται από τις αντίστοιχες Κατευθυντήριες γραμμές, ως περιορισμό της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου, μη

[124] Εκτιμάται ότι η φύση και το περιεχόμενο των εξεταζόμενων όρων, καθώς και το συναφές οικονομικό και νομικό πλαίσιο, στο οποίο εντάσσονται, συνάδουν με τον χαρακτηρισμό των ανωτέρω πρακτικών ως εξ αντικειμένου περιορισμών του ανταγωνισμού (βλ. και ανωτέρω παρ. 49 επ.).
[125] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«VI.3.3 ΕΞ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ»*.
[126] Βλ. και την υπ’ αριθμ. πρωτ. 876/12.02.2026 ΠΔΔ της εταιρείας.
[127] Βλ. ανωτέρω ενότητα *«VI.3.2 ΚΑΘΕΤΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΕΕ) 330/2010 ΚΑΙ 2022/720»*.

απαλλασσόμενο κατά κατηγορία, αλλά ούτε και κατ’ εφαρμογή της ατομικής εξαίρεσης των οικείων περί ανταγωνισμού διατάξεων.

VII. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

VII.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

87. Η ΕΑ έχει την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων για αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 περ. α) και δ) του ν. 3959/2011, ως ισχύει[128].

88. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφόσον η ΕΑ μετά από σχετική έρευνα διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ιδίου νόμου, μπορεί με απόφασή της να υποχρεώσει τις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση να παύσουν αυτή και να την παραλείπουν στο μέλλον ή/και να τους επιβάλει πρόστιμο κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25Β. Κατά την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 25 Β παρ. 1 του ν. 3959/2011, το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης κατά την προηγούμενη της έκδοσης της απόφασης χρήση. Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και στο ενωσιακό δίκαιο[129].

89. Σύμφωνα με το άρθρο 25Β παρ. 1 του ν. 3959/2011, για τον καθορισμό του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης και το είδος της συμμετοχής της συγκεκριμένης επιχείρησης στην παράβαση. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο. Η διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης είναι ίδια με την προϊσχύουσα διάταξη του άρθρου 25 παρ. 2 υπό στ. α του ν. 3959/2011.

90. Σύμφωνα με την ισχύουσα Ανακοίνωσή της[130] αναφορικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, η ΕΑ *«πρώτον, καθορίζει ένα βασικό ποσό προστίμου για κάθε επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα, τη διάρκεια, τη γεωγραφική έκταση της παράβασης, καθώς και τη διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση εκάστου εμπλεκόμενου μέρους, δεύτερον, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, αναπροσαρμόζει (προσαυξάνει ή μειώνει) το βασικό ποσό, ανάλογα με το εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις»*[131]. Ειδικότερα το βασικό ποσό του προστίμου, κριτήρια καθορισμού του οποίου αποτελούν η σοβαρότητα, η διάρκεια και η γεωγραφική έκταση της παράβασης, προκύπτει ως εξής: α) ορίζεται ποσοστό μέχρι 30% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες στις αγορές με τις οποίες σχετίζεται η παράβαση επί τη βάσει των προαναφερόμενων κριτηρίων και β) το ποσοστό αυτό υπολογίζεται επί των ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης αθροιστικά[132].

---

[128] Βλ. και απόφαση ΔΕΕ, C-201/09 και C-216/09, ArcelorMittal Luxembourg SA κατά Επιτροπής, όπου στην σκ.75 αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι *«…η νομική βάση με την οποία παρέχεται στο θεσμικό όργανο της Ένωσης η εξουσία εκδόσεως πράξεως πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως αυτής»*.

[129] Βλ. Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 της 16ης Δεκεμβρίου 2002, άρθρο 5 αναφορικά με τις εξουσίες των αρχών ανταγωνισμού των κρατών-μελών για την επιβολή προστίμων, καθώς και άρθρο 23 αναφορικά με τις αντίστοιχες εξουσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

[130] Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων δυνάμει των άρθρων 25 και 25Β του ν. 3959/2011, όπως ισχύει (εφεξής «Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων»).

[131] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, ό.π., παρ. 5.

[132] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, ό.π., παρ. 6.

91. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη ιδίως το είδος της παράβασης, τα αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στην παράβαση, το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν οι παραβάτες, την οικονομική δύναμη των εμπλεκομένων στη σχετική αγορά, καθώς και την έκταση της γεωγραφικής αγοράς[133].

92. Για να υπολογισθεί η διάρκεια της παράβασης που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να εξακριβώνεται η περίοδος ύπαρξης της σύμπραξης, ήτοι η περίοδος από την ημερομηνία σύναψής της μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να ισχύει[134]. Η παράβαση διαρκεί όσο εξακολουθεί να υφίσταται ο περιορισμός του ανταγωνισμού που προκύπτει από τη συγκεκριμένη συμπεριφορά[135]. Προκειμένου να αποδείξει μία συμμετέχουσα στη σύμπραξη ότι έθεσε τέρμα στη συμμετοχή της πρέπει να παρέχει επαρκείς αποδείξεις περί απόσυρσης ή αποστασιοποίησης ή έστω περί καταγγελίας της παράνομης συμπεριφοράς[136].

93. Το βασικό ποσό του προστίμου μπορεί να προσαυξάνεται ή να μειώνεται αναλόγως εάν συντρέχουν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις αντίστοιχα[137]. Το τελικό ποσό του προστίμου, το οποίο προκύπτει κατόπιν της προσαύξησης ή της μείωσης του βασικού ποσού του προστίμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το προαναφερόμενο ποσοστό του 10% του συνολικού κύκλου εργασιών που ορίζει το άρθρο 25Β του ν. 3959/2011[138].

94. Η ΕΑ δύναται να αποκλίνει από τη μέθοδο υπολογισμού του προστίμου που προβλέπεται στην ισχύουσα Ανακοίνωσή της περί προστίμων, όταν οι ιδιαιτερότητες ορισμένης υπόθεσης το υπαγορεύουν[139]. Συναφώς, είναι επιτρεπτός ο κατ’ αυτοδέσμευση της Διοίκησης προσδιορισμός από αυτήν των κριτηρίων που σκοπεύει να εφαρμόσει στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της εξουσίας. Στην ΕΑ εναπόκειται να ακολουθήσει τη μέθοδο υπολογισμού του ύψους του προστίμου με την οποία αυτοδεσμεύτηκε, ενώ επιτρέπεται η απόκλιση από τα ούτως τεθέντα κριτήρια λόγω συντρεχουσών ιδιαίτερων περιστάσεων σε συγκεκριμένη περίπτωση (είτε επί το αυστηρότερο είτε επί το ηπιότερο), απόκλιση ωστόσο που θα πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς[140].

95. Η ΕΑ έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια (εντός του κατά νόμο ανώτατου ορίου) κατά τη συγκεκριμενοποίηση του εκάστοτε επιβληθησομένου προστίμου, προκειμένου να διασφαλίζεται με επάρκεια το αποτρεπτικό του αποτέλεσμα[141]. Πράγματι η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η εκάστοτε Αρχή Ανταγωνισμού μπορεί οποτεδήποτε να προσαρμόζει το ύψος των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής[142]. Συναφώς, η ανάγκη εξασφάλισης του αρκούντως αποτρεπτικού χαρακτήρα του προστίμου επιβάλλει την κατάλληλη προσαρμογή του ύψους του, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος στην επιχείρηση στην οποία επιβάλλεται, τούτο δε προκειμένου το πρόστιμο να μην είναι αμελητέο ή

---

[133] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, παρ. 8.
[134] Βλ. απόφαση ΠΕΚ της 27.07.2005, Τ-49 έως Τ-51/02, Brasserie nationale κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 185.
[135] Βλ. απόφαση ΔΕΕ C-450/19, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, σκ. 34.
[136] Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΠΕΚ της 29.11.2005, Τ-62/02, Union Pigments κατά Επιτροπής, σκ. 42, και την απόφαση της Ε.Επ. της 20.12.2001, υπόθεση COMP/E-1/36.212 (αυτογραφικό χαρτί), σκ. 261.
[137] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, παρ. 14-15.
[138] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, παρ. 20.
[139] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, παρ. 23.
[140] Βλ. ενδεικτικά ΔΕΑ 2265/2010, σκ. 46, ΔΕΑ 559/2010, σκ. 26, ΔΕΑ 2891/2009, σκ. 29, όπου και παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία, και ΕΑ 563/2013, σκ. 372 επ.
[141] Βλ. Ανακοίνωση ΕΑ περί προστίμων, παρ. 2 και 3, καθώς και ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 607 με παραπομπή σε εθνική και ενωσιακή νομολογία.
[142] Βλ. ΕΑ 563/2013, σκ. 332, υποσ. 608 με παραπομπή σε ενωσιακή νομολογία.

υπερβολικά υψηλό, ιδίως σε σχέση με την οικονομική δυνατότητά της, σύμφωνα με τις επιταγές αφενός της εξασφάλισης της αποτελεσματικότητας του προστίμου και αφετέρου της αρχής της αναλογικότητας[143].

96. Τέλος, η ΕΑ με την έκδοση απόφασης για τη διευθέτηση της διαφοράς κατ’ απλοποιημένη διαδικασία μειώνει κατά 15% το ύψος του προστίμου που θα επέβαλε σε περίπτωση μη διευθέτησης, σύμφωνα με το άρθρο 25Β του ν. 3959/2011 και την προαναφερόμενη ισχύουσα Ανακοίνωσή της περί προστίμων[144].

VII.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

VII.2.1 Ο προσδιορισμός της βάσης του προστίμου

Εφαρμογή των κριτηρίων για τον καθορισμό του προστίμου

97. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου συνεκτιμώνται μια σειρά από παράγοντες που σχετίζονται, πρωτίστως, με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. Εν προκειμένω, με βάση τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

98. Η VFH προέβη σε απαγόρευση χρήσης επιγραμμικών διαύλων διαφήμισης στους λιανοπωλητές, με τους οποίους συνεργάζεται. Μέσω των πρακτικών της, η εταιρεία περιόρισε τη δυνατότητα των λιανοπωλητών της να καθορίζουν ανεξάρτητα και αυτόνομα τον τρόπο προώθησης των προϊόντων της, τον τρόπο προσέγγισης των δυνητικών πελατών της και κατά συνέπεια και την τιμή διάθεσης των προϊόντων της, πρακτικές που περιλαμβάνονται στους ιδιαίτερα σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την κείμενη και προϊσχύσασα νομοθεσία και νομολογία. Ως προς τον αντίκτυπο στην αγορά, επισημαίνεται ότι η απαγόρευση χρήσης επιγραμμικών διαφημιστικών διαύλων ως εξ αντικειμένου ιδιαίτερης σοβαρότητας περιορισμός του ανταγωνισμού θεωρείται από τη φύση του ως ικανός να επιφέρει αντίκτυπο στη σχετική αγορά, περιορίζει τις επιλογές των διανομέων (λιανοπωλητών) και αντίστοιχα των καταναλωτών και εντέλει αμβλύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των διανομέων, καταργώντας ιδίως τον ενδοσηματικό ανταγωνισμό τιμών. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, όπως προαναφέρθηκε (βλ. ανωτέρω παρ.22 και αντίστοιχες υποσημειώσεις), δεν προέκυψαν αποδεικτικά στοιχεία περί εφαρμογής των επίμαχων συμβατικών όρων.

99. Συνεκτιμάται περαιτέρω ότι, όπως προαναφέρθηκε, στις αγορές ένδυσης/υπόδησης και σχολικών τσαντών δραστηριοποιούνται πλήθος επιχειρήσεων και ως εκ τούτου τα μερίδια αγοράς εκάστης εκ των ανταγωνιστριών εταιρειών και της VFH εν προκειμένω εκτιμάται ότι είναι χαμηλά[145].

100. Σημειώνεται ότι η VFH διέθετε μεγαλύτερη ισχύ έναντι των λιανοπωλητών-μελών του δικτύου της[146], γεγονός που της επέτρεπε να επιβάλλει την πολιτική της ως προς τον τρόπο προώθησης των προϊόντων της. Κατά συνέπεια ενδείκνυται η επιβολή προστίμου μόνο στη VFH και όχι στα λοιπά μέλη του δικτύου[147]. Η παράβαση αφορά στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, καταλαμβάνοντας συνεπώς σημαντική γεωγραφική έκταση. Τέλος, από τα στοιχεία του φακέλου δεν είναι δυνατόν να

[143] Βλ. ΓενΔΕΕ της 12.12.2012, T-352/09, Novácke chemické závody a.s. κατά Επιτροπής, σκ. 46 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία.
[144] Βλ. ΕΑ 790/2022, παρ. 3 και 43.
[145] Βλ. και ανωτέρω παρ. 7.
[146] Βλ. και ανωτέρω υποσημείωση 12 αναφορικά με το “must-have” σήμα VANS.
[147] Βλ. αντίστοιχη πρακτική Ευρ. Επιτροπής και άλλων ΕΑΑ: βλ. αποφάσεις ΕΕ στις υποθέσεις AT. 40181, AT. 40182, AT. 40428, AT. 40465 και AT. 40469. Βλ. επίσης αποφάσεις της Βρετανικής ΑΑ (CMA) της 16.5.2016 (υπόθεση CE 9857/14) και της γαλλικής ΑΑ (FCA) της 22.7.2021 (υπόθεση 21-D-20).

εκτιμηθεί το εύρος του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή επιδίωξε να αποκομίσει η εμπλεκόμενη επιχείρηση.

Διάρκεια της παράβασης

101. Για να υπολογιστεί η διάρκεια της παράβασης που έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, πρέπει να εξακριβώνεται η περίοδος ύπαρξης αυτής. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στις ενότητες V και VI.5, η διάρκεια της παράβασης εκκινεί στις **15.04.2018** και λήγει στις **30.09.2022**.

VII.2.2 Υπολογισμός του προστίμου

Υπολογισμός Βασικού Προστίμου

102. Στην παρούσα υπόθεση, ως βάση για τον υπολογισμό του προτεινόμενου προστίμου ως προς την παράβαση της VFH, λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε αυτή στις σχετικές αγορές των προϊόντων της (βλ. ανωτέρω ενότητα ΙΙΙ) στην ελληνική επικράτεια[148] κατ’ έτος και για όλη τη χρονική περίοδο συμμετοχής της στη διαπιστούμενη παράβαση. Λαμβάνοντας δε υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης και τα προεκτεθέντα κριτήρια ως βασικό ποσοστό προστίμου για τη διαπιστωθείσα, κατά τα ανωτέρω παράβαση, προσδιορίζεται ποσοστό […] και το βασικό ποσό προστίμου προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1: Βασικό ποσό προστίμου

Χρονική περίοδος	**Βάση υπολογισμού προστίμου (€)**	**Ποσοστό προστίμου**	**Βασικό ποσό προστίμου (€)**
Έτη 2018-2022[149]	[…]	[…]	[…]

Εφαρμογή Ανώτατου Ορίου 10%

103. Εν προκειμένω, το υπολογισθέν πρόστιμο δεν υπερβαίνει το ανώτατο κατά νόμο όριο (10% του συνολικού κύκλου εργασιών της χρήσης πριν την έκδοση της απόφασης, ήτοι του 2025), οπότε το βασικό ποσό προστίμου δεν μεταβάλλεται.

Εφαρμογή διαδικασίας διευθέτησης διαφορών ως προς την μείωση του προστίμου

104. Εν προκειμένω, εφόσον εντός προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της εισήγησης διευθέτησης η εμπλεκόμενη VFH επιβεβαίωσε, με σχετική δήλωσή της[150], ανέκκλητα, ανεπιφύλακτα και με σαφήνεια, ότι η εισήγηση απηχεί την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλε, το τελικό ποσό του προστίμου μειώνεται κατά 15% λόγω διευκόλυνσης της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας[151]. Ως εκ τούτου, το τελικό προτεινόμενο πρόστιμο διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Πίνακας 2: Τελικό ποσό προστίμου

μετά τη μείωση κατ’ εφαρμογή της διαδικασίας διευθέτησης διαφορών

[148] Συγκεκριμένα, ελήφθησαν υπόψιν οι συνολικές πωλήσεις της εταιρείας προς τους διανομείς (λιανοπωλητές) της σε προϊόντα σχολικών τσαντών/κασετινών/ένδυσης/υπόδησης, όλων των σημάτων.
[149] Για τα έτη έναρξης και λήξης της παράβασης, υπολογίζονται μόνο οι πωλήσεις που πραγματοποίησε η εταιρεία τους μήνες της παράβασης. Βλ. σχετικά παρ. 10 της Ανακοίνωσης ΕΑ περί προστίμων.
[150] Βλ. την υπ. αριθ. πρωτ. 115/18.05.2026 Δήλωση Διευθέτησης Διαφοράς της εταιρείας.
[151] Βλ. ΕΑ 790/2022, παρ. 37.

Βασικό Ποσό προστίμου (€)	Ποσοστό μείωσης λόγω διευθέτησης	Τελικό ποσό προστίμου μετά τη μείωση λόγω διευθέτησης (€)
[…]	15%	954.485

105. Κατόπιν των ανωτέρω, το επιβλητέο πρόστιμο στην εταιρεία VFH, μετά και την μείωση λόγω διευθέτησης, διαμορφώνεται σε **€954.485** για την συμμετοχή της σε πρακτική παρεμπόδισης της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου στο πλαίσιο κάθετης σύμπραξης. Η εταιρεία έχει αποδεχθεί την επιβολή προστίμου, το οποίο δεν θα υπερβαίνει το ως άνω ποσό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού αποφάσισε ομοφώνως σε φανερή ψηφοφορία τα ακόλουθα :

Α. **Αποδέχεται** την Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλε η επιχείρηση «VF HELLAS (ΒΗ ΕΦ ΕΛΛΑΣ) ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

Β. **Διαπιστώνει** ότι η προαναφερόμενη επιχείρηση παραβίασε, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στο ως άνω σκεπτικό, τα άρθρα 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ λόγω της συμμετοχής της σε απαγορευμένη κάθετη σύμπραξη παρεμπόδισης της αποτελεσματικής χρήσης του διαδικτύου δυνάμει των πρακτικών που συνοπτικά, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών, περιγράφηκαν στο σκεπτικό.

Γ. **Υποχρεώνει** την προαναφερόμενη επιχείρηση να παύσει, εφόσον δεν το έχει ήδη πράξει, και να παραλείπει στο μέλλον την διαπιστωθείσα στο σκεπτικό παράβαση των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

Δ. **Επιβάλλει** στην προαναφερόμενη επιχείρηση πρόστιμο εννιακοσίων πενήντα τεσσάρων χιλιάδων και τετρακοσίων ογδόντα πέντε ευρώ (**€954.485**) για την τέλεση της διαπιστωθείσας στο σκεπτικό παράβασης των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 2α Ιουνίου 2026.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η Πρόεδρος

ΑΪΡΙΝ - ΕΒΕΛΥΝ - ΜΙΚΕΛΑ - ΜΑΙΡΗ ΣΑΡΠ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, 104 32 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ
στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**
02045392207260032